Է· ՏԱՐԻ 1934 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 21 ՄԱՐԳԱՑ 4382 – Հ· Տ· 27 ՅՈՒՆԻՍ 1890 – Ն· Տ· 9 ՅՈՒԼԻՍ 1890 – ՀԻՃՐ· 23 ԶԻԼԳԱՏԷ 1307 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌وولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան [illegible] 160
» » Վեցամսեայ 80
» » Եռամսեայ 40
Գաւառաց » Տարեկան 200
» » Վեցամսեայ » 100
Օտար երկիրներէ տարեկան [illegible] 56
» » վեցամսեայ » 28
[illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 27 ՅՈՒՆԻՍ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ՑՐՈՆՑՆԵՐ

Ի Փարիզ ձերբակալուած վեց Ռուսներու եռամեայ բանտարկութեան և փախած ուրիշ երկու Ռուսներու հնգամեայ բանտարկութեան դատապարտուիլն և ռուս տիկնոջ մը և օրիորդի մը անպարտ արձակուիլն հեռագիրը ծանուցած երկուշաբթի։ Այս մարդիկ, ինչպէս կը յիշուի, իրենց վրայ արգելեալ փամփուշտներ ու նիւթեր ունենալնուն համար ամբաստանուած էին իբրեւ վտանգաւոր մարդիկ։ Փարիզեան լրագրաց մէջ այս մարդոց վրայ կենսագրական հետեւեալ ծանօթութիւնները կը կարդանք.

Պ· և տիկին Ռայնշթայն քիչ շատ ունեւոր ընտանիքներու կը պատկանին։ Տիկին Ռայնշթայն հազիւ 24 ամեայ գեղանի կին մ'է, բայց կենաց պայքարին մէջ չարաչար յոգնած։ Իր հայր, գնդապետ Մոհիլեվ, կարեւոր պաշտօններ վարած է։ Իր հօրեղբայրը մին այն Ռուսներէն էր որք Նափոլէոն Պոնափարթի դէմ մղեալ պատերազմաց մէջ նոր գաղափարներու յարեցան, և 1825ին փափաքեցան ազատամիտ նորոգումներ մուծանել ի Ռուսիա, բայց երբ Նիքոլա կայսր ի գահ ամբարձաւ, բոլոր ազատամիտ գաղափարներն և այն գաղափարները դաւանող կուսակցութիւնները ջախջախեց։

Տիկին Ռայնշթայն, դեռ եւս մանկամարդ օրիորդ, այս հօրեղբօր գաղափարները ժառանգեց։ Լիսէի եւ յետոյ Համալսարանի մէջ ստացած իգական բարձրագոյն կրթութեամբ աւելի եւս մշակեցան ու զարգացան իւր ազատական գաղափարք։ Գիմնազիոնէ ելնելուն, Համալսարան մտաւ, և իգական սեռին թոյլատրեալ բարձրագոյն ուսմանց հետեւեցաւ։ Երբ, յետ գահակալութեան Աղեքսանդր Գ· կայսեր, իգական առանձնաշնորհմունք կրճատեցան և իգական բարձրագոյն ուսմանց ընթացքը խափանեցաւ, Օր· Ռայնշթայն Զուիցերիա գնաց, բժշկութիւն ուսաւ ի Զուրիխ, յետոյ ի Պերն, ուր Տոքթորութեան վերջնական քննութիւնը տալու կը պատրաստուէր երբ յանկարծ ձերբակալուեցաւ ի Փարիզ։ Այս առթիւ իւր ի գիր առած բժշկական ճառը (thèse) գիտնական ա'յնքան մեծ արժէք ունէր որ Պերնի Համալսարանն որոշեց իւր ծախուք հրատարակել զայն։ Օր· Ռայնշթայն հազիւ երեք տարիէ հետէ ամուսնացած է։ Ինքն և իւր ամուսին իրենց բոլոր ինչքն, ստացուածքն և իմացական կարողութիւնները կը գործածէին իրենց գաղափարները ծաւալելու և դժբախտ հայրենակցաց օգնելու։

* *

Նիքոլա Նաքաշիձէ (Նաքաշեանց) Վրաստանի իշխանական գերդաստանի մը կը պատկանի, և հետեւապէս վրացի է(*)։ Այս գերդաստանէն ոմանք տակաւին այսօր բարձր պաշտօններ կը վարեն Ռուսիոյ կայսերական պալատան մէջ։ Նիքոլա Նաքաշիձէի հայրը գնդապետ է կայսրութեան ոստիկանութեան մէջ. իւր եղբայր գաւառապետի պաշտօն կը վարէ Կովկասիոյ մէջ։ Նաքաշիձէ դիւրագրգիռ ջղոտ երիտասարդ մ'է, յար կասկածոտ, որ քունին մէջ բարձրաձայն կը խօսի, ամեն վայրկեան թշնամեաց շրջապատեալ կարծելով ինքզինք։ Փեթերսպուրկի գիտութեանց բարձրագոյն վարժարանին մէջ ուսանող էր։ Բայց ուսմանց ընթացքը չաւարտած, ձերբակալեցաւ և երկու տարի բանտարկեալ մնաց։ Յաջողեցաւ փախչիլ, և Փարիզ գնաց, ուր հասաւ գրեթէ չունեւոր վիճակի մէջ։ Ամեն յարաբերութիւն խզած էր իւր ընտանեաց հետ, յորմէ ո՛ և է նպաստ չուզեց ընդունիլ։ Ժամանակ մը անկարող եղաւ շարունակել ուսմունքն։ Անցեալ տարւոյ վերջը, մտաւ Պ· Ֆրէմիի քիմիական աշխատանոցը. բայց շուտով թողուց. որովհետեւ զինք կը հարկադրէին կատարել իրեն ցոյց տուած ուսումներն, և ո՛չ թէ իւր հետաքրքրութիւնն ամենէն աւելի շարժող ուսումները։ Տարրաբանութիւն կամ Քիմիա այս երիտասարդին համար ամենայն ինչ է. իւր բովանդակ էութիւնը կը գրաւէ. իւր կենաց մեծագոյն զբաղումն եղած է, ա՛յն աստիճան որ քիմիական կանոնաց, տեսութեանց և ընդհանրացմանց մէջ կ'որոնէ փիլիսոփայութեան ամենէն վերացական խնդրոց լուծումն, և զայս վարդապետութիւն մինչեւ իսկ ուրիշ ամեն գիտութեանց մէջ ի կիր առնուլ կը յաւակնէր։ Նաքաշիձէ եռանդեամբ կը դաւանէր թէ տարրաբանութիւնն ապագայի ընկերվարական աշխարհին մէջ կարեւորագոյն կիրառութիւններ պիտի ունենայ։

Քաչինձեւ իբր 35 տարեկան մարդ մ'էր, շատ ուսեալ, եւ մեծահմուտ ռուս գրագէտի մը համբաւն ունի։ Քաղաքական գործոց մէջ ամբաստանուելով, Սիպերեան պատժարան մը ղրկուեցաւ։ Վեց տարի կեցաւ, եւ չարաչար խոշտանգուած լինելէն կը գանգատի։ Ցաւարտ իւր պատժոյ պայմանաժամուն, Քամչաթքա աքսորեցաւ, ուստից 1888 ին փախաւ։ Թարգմանած է Պ· Քինէնի սրտաշարժ գործը «Սիպերիա քաղաքական աքսորելոց»։ Քաչինձեւ խմբագիր է «Ազատ Ռուսիա» անուն ի Զուրիխ հրատարակեալ ռուսերէն թերթին։

Լաւրենիուս փաստաբան էր ի Ռուսիա։ Փարիզ գնաց տարրաբանութիւն ուսնելու։ Հարուստ է, և իւր միւս հայրենակցաց անման, կը բնակի ճոխապէս կահաւորեալ տան մը մէջ ի Թաղն Կոլլէճ։ Բնիկ չուեատացի գերդաստանի մը կը պատկանի։ 1881 ին ի Բուրսք ամբաստանեցաւ գաղտնի ընկերութեան գործի մը մէջ, և յԱրեւելեան Սիպերիա՝ Իրքուցք՝ աքսորման դատապարտեցաւ։ Այն ատեն ազատութիւն գտաւ շնորհիւ իւր գերդաստանին ազդեցութեան։ Հմուտ քիմիագէտ մ'է։

* *

Իսկ Օր· Պրոմպէրկ (որ անպարտ արձակեցաւ, մինչ վերոյիշեալք դատապարտեցան,) բնաւ քաղաքական գործերով չէ պարապած։ Քսան և մէկ տարեկան աղջիկ մ'է որ շատ կը սիրեն և կը յարգեն իւր հայրենակիցք։ Յոյժ աղքատ հրեայ ընտանիքէ մը սերեալ է, Փոլթավայի նահանգին Քրեմենչուկ քաղաքէն։ Գիմնազիոնի մէջ իւր ուսմունքը փայլուն յաջողութեամբ աւարտելով, դասեր սկսաւ տալ՝ իւր ծնողաց ապրուստն հոգալու համար։ Երբ՝ արդի կայսեր օրով՝ ռուս օրիորդաց և կանանց արգիլուեցաւ բժշկական ուսման պարապիլ, Օր· Պրոմպէրկ Փարիզ գնաց կարգ մը ռուս ուսանողուհեաց նման։ Բայց բնաւ ֆրանսերէն չգիտնալով, շատ նեղուեցաւ։ Բնաւ չվհատեցաւ, և այնքան աշխատասիրութեամբ ուսման պարապեցաւ որ իբրեւ բժշկական ներքին ուսանողուհի քննութեան կը պատրաստուէր երբ ձերբակալեցաւ, իբր թէ վնասակար քիմիական նիւթեր ունենալուն համար, զոր «քաղաքական ապօրէն նպատակներու պիտի գործածէ եղեր»։ Օր· Պրոմպէրկ, խելքն ու միտքն ուսման տուած, կ'ուզէր երեկոներն ալ դժադրութեան դասի հետեւիլ, որուն համար բացառիկ կարողութիւն կը ցուցնէր։ Իրաւ է որ իւր սենեկին մէջ պայուսակ մը գտնուած է. բայց հայրենակից մը ի պահ դրած էր իւր քով այս պայուսակ, որոյ պարունակութեան իսկ անտեղեակ էր օրիորդն։

Աւասիկ, վեր ի վերոյ նկարագրեալ, այն վտանգաւոր համարուած Ռուսեր զորս Փարիզի պատժական դատարանը դատեց, և որոց ձերբակալումն այնքան կարեւորութիւն ստացաւ մանաւանդ ի Ռուսիա և ի Ֆրանսա։ Եթէ Ռուսիոյ մէջ դատուէին, Աստուած միայն գիտէ թէ հիմակ ո՛ւր կը գտնէին իրենք զիրենք։

* *

Թայմզ Փեթերսպուրկէ կ'իմանայ թէ ինչ ինչ անհամաձայնութիւններ ծագած են Ցարին և իւր եղբօր Ալեքսիս մեծ-դքսին միջեւ, որ ռուսական նաւատորմին ընդհանուր ծովակալն է։ Ալեքսիս մեծ-դուքս մեծամեծ բաներ կը յուսար Չիհաչեւ ծովակալէն, որ 1888 դեկտ· ամսուն ծովային նախարար անուանեցաւ, և կ'ակնկալուէր թէ կարեւոր բարենորոգումներ պիտի մուծանէր այս վարչութեան մէջ։ Այս յոյսեր ի դերեւ ելան՝ վարչական պաշտօնէութեան յամառ ընդդիմութեան պատճառաւ, և մեծ-դուքսը վերջերս Ցարին ներկայանալով, խստիւ գանգատեցաւ ծովային նախարարութեան յոռի վարչութենէն։ Ն· Վեհափառութիւն ուրիշ կարծիք մ'ունէր, և պաղութիւն մը սկսաւ, որուն զանազան մեկնութիւնք տրուեցան։ Ծովակալ Չիհաչեւ կը վայելէ միշտ կայսեր բարեհաճութիւնն ու վստահութիւնն, և երկուստեք զգացմանց բարեփոխութիւն չկայ դեռ եւս։

(*) Այս մարդոց հետ Հայ մ'ալ կար բռնուեցաւ, բայց դատապարտելոց մէջ Հայու անուն չերեւիր բարեբախտաբար։

ՄԻՍՔԻԵՒԻՑ

Քրաքովէ յուլիս 3 թուով կը հեռագրուի առ Թայմզ.

Ադամ Միսքիեւից լեհ բանաստեղծին ոսկերքը պարունակող կառախումբը Վիեննայէ այս առաւօտ մեկնելով ի Քրաքով գնաց։ Քիչ ետքը Վարշաւիայէ և Լեմպէրկէ կառախումբեր հասան, որք Միսքիեւիցի յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուելու համար պատգամաւորութիւններ կը բերէին։ Վարշաւիայէն եկող ռուսական կառախմբին մէջ կային Փեթերսպուրկի լրագրաց ոմանց խմբագրեր, ի գլուխ որոց հանրածանօթ հրապարակագիրն Պ· Պոպրիքին։ Որովհետեւ այս պատգամաւորութեան մէջ պաշտօնական մի քանի ռուս խմբագրեր չ'եւս կային, անոնց գալուստը զարմանք շարժեց։ Լեմպէրկէ եկող կալիչեան կառախմբին մէջ կային տեղւոյն քաղաքապետն և շատ մը լեհ ուսանողք։ Ոստիկանութեան պաշտօնականներ այս ուսանողաց ձեռքէն առին ամեն դրօշներ, այն դրօշներէ զատ որք իրենց համալսարանական ակմբոց նշանակն են։ Նոյն պաշտօնակալք անթիւ պսակներու վրայէն արձանագրութիւններն եւս ջնջեցին։ Ի մի բան, աւստրեան ոստիկանութիւնը ծայրայեղ զգուշական միջոցներ ձեռք կ'առնու, որպէս զի վաղուան յուղարկաւորութեան և թաղման հանդէսն հակառուս ցոյցի մը հանգամանք չառնու։ Քանի որ Ռուսիայէն և Բրուսիայէն կէս-պաշտօնական պատգամաւորութիւններ ղրկուած էին ի պատիւ Լեհաստանի մեծագոյն բանաստեղծի յիշատակին, կարգադրիչ մասնախմբին խնամոց կը թողուր հակառուս և հակաբրուսիական բան մ'ընել չտալ։ Ոստիկանութեան չափազանց զգուշաւոր ընթացքն հանրային զգացումը գրգռել միայն ծառայեց։ Կալիչիոյ Լեհերը, բաղդատմամբ բրուսիական և ռուսական Լեհաստանի իրենց եղբարց, այնքան ազատ և բարգաւաճ վիճակ մը կը վայելեն որ աւստրեան իշխանութիւնք թոյլ պէտք է տային անոնց՝ Աւստրիոյ կառավարութեան նկատմամբ իրենց ջերմագին հաւատարմութիւնն և երախտագիտութիւնն յայտնել ազատ և համարձակ ցոյցով մը։ Միսքիեւից, որ ի Քրաքով չէր ծնած, աւստրեան հողին մէջ (Լեհաստանի աւստրեան բաժնին մէջ) կը թաղուի, որովհետեւ ո՛չ ի Ռուսիա, ո՛չ ի Բրուսիա Լեհերուն թոյլ պիտի չտրուէր վաղուան հանդիսին նման ազգային հանդէս մը կատարել ի պատիւ իրենց մեծագոյն բանաստեղծին։ Այս իրողութիւն ուշադրութենէ չի կրնար վրիպիլ, և Ռուսիոյ վիշտ չպատճառելու հոգածութեամբ աւստրեան իշխանութիւնք այնչափ չափազանցութեան պէտք չէ դիմեն որ աւստրեան հպատակ Լեհերուն եռանդը պաղի, նմանապէս աքսորավայրի մէջ բնակող հազարաւոր Լեհաց եռանդն, որք պատրաստ են իրենց ջերմագին համակրանքն յայտնել առ Կայսրն Աւստրիոյ։

Ի Քրաքով ամեն պանդոկներ լի են, և անլուր գիններ կը պահանջուին մէկ-երկու գիշերուան բնակութեան համար։ Անգլիայէն, Ֆրանսայէն և նոյն իսկ Ամերիկայէն շատ մը Լեհեր եկան Քրաքով այս առթիւ։ Կալիչիոյ գիւղորէից կողմէ եկած պատգամաւորութիւնք քաղաքին մէջ բնակելու տեղ չգտնելով, շրջակայքը վրաններ կանգնեցին գիշերն անցունելու համար։

ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԼՈՅՏ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շոգենաւային այս մեծ Ընկերութիւն դարձեալ սոսկ աւստրեան Ընկերութիւն մը պիտի դառնայ, մինչ քանի մը տարիներէ հետէ աւստրեւ-մաճառական Ընկերութիւն մ'էր։ Պատուիրակութեանց ժողովոյն մէջ սաստիկ վիճաբանութիւն տեղի ունեցաւ Լոյտի յառի ընթացքին վրայ, և կոմս Քալնոքի պատասխանեց թէ քանի որ Լոյտի վերին հսկողութիւնն ո՛չ միայն Աւստրիոյ այլ և Հունգարիոյ կառավարութեանց կախում ունի, և քանի որ Հունգարիոյ կառավարութիւնն համակիր չի գտնուիր այս Ընկերութեան, պէտք է լուծել աւստրեւմաճառական պայմանագիրն որով Լոյտն աւստրեւմաճառական ձեռնարկութիւն մ'եղած է, և սոսկ աւստեան ձեռնարկութիւն մը դարձնել, և յանժամ կարելի է մուծանել հարկաւոր բարենորոգումները։ Կ'երեւի թէ այսպէս պիտի լինի. զի Հունգարիոյ կառավարութիւնն այժմ ոյժ կուտայ Աւրիա անուամբ լոկ մաճառական շոգենաւային ընկերութեան մը, որ Հունգարիոյ առեւտրական նախարարութեան հետ այս օրերս նոր պայմանագիր մը կնքեց շոգենաւային երկու գծեր եւս հաստատելու համար Ադրիականի և Միջերկրականի մէջ, ամսական երթեւեկութեամբք։

ՑԱՐՆ Ի ՖԻՆԼԱՆՏԻԱ

Ռուս Տէրութեան մէջ ամենէն գոհ և բարգաւաճ ժողովուրդը Ֆինլանտիոյ ժողովուրդն է, որ վարչական ինքնօրինութիւն կը վայելէ, և ուսմանց, արհեստից և վաճառականութեան մէջ յոյժ յառաջացեալ կը գտնուի։ Ցարն և Ցարուհին ամեն տարի Ֆինլանտիա կ'երթան ամառն մէկ մասն անցունելու։ Այս օրերս ալ Ցարն հոն կը գտնուի, ի Հելսինկֆորս, ֆինական ոստանն, ուստից անգլիական թերթի մը կը հեռագրուի սապէս.

Ցարն և Ցարուհին ուրիշ տարիներու պէս շատ պարզ և համակրելի կերպիւ մը կը վայելեն իրենց ամառնային արձակուրդ, և ոստիկաններ կամ զինուորներ չեն երեւիր իրենց շուրջ։ Ցարն հաճոյք կը զգայ բարեկամական եղանակաւ ժողովրդեան մէջ մնալու և զուարճալի խօսքեր ընելու ասոր ու անոր հետ, անպաճոյճ և անսեթեւեթ։ Ասա ի Ֆինլանտիա կ'երեւի թէ Ցարին ժողովրդականութիւնը չէ պակսած, թէեւ ամենայն ինչ ռուսացնելու քաղաքականութեան շնորհիւ և ռուս լրագրութեան ֆինլանտական Սահմանադրութեան դէմ ըրած յարձակմանց պատճառաւ Ֆինլանտացիք վերջերս պաղած էին քիչ մը։ Բայց այդ յարձակումներ ռուսական հին կուսակցութեան կը վերագրուին։—Ցարն, ինչպէս կը յիշուի, տհաճութիւն յայտնեց ֆինլանտիացի ժողովուրդն հարուածող ռուս լրագրաց ընթացքին դէմ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՓՐԻԿԷ

Կը ստուգուի թէ Վիսման հազարապետ հրաժարած է Արեւելեան Ափրիկէի գերմանական ստացուածոց կառավարչութենէն, հաւանօրէն որովհետեւ Անգլիոյ հետ կնքեալ դաշնագրոյն համամիտ չի գտնուիր։

ՄԱՐԴԱՍՊԱՆՔ Ց'ԱՄԵՐԻԿԱ

Նիւ-Եորքէ յուլիս 4 թուով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ «Մարդասպան Քէմլէր դատապարտեցաւ ելեկտրականութեամբ մահուան, որ ի գործ պիտի դրուի օգոստոսի առաջին շաբթուն մէջ»։

ՍԵՐՊԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Ցարաբերութիւնք կը մտերմանան Սերպիոյ և Ռուսիոյ միջեւ։ Ի Սերպիա երկու նոր կեդրոններու համար եւս ռուս կառավարութիւնն հիւպատոսութիւններ հաստատել որոշեց։

ՆՈՐՎԵԿԻԱ

Վիլհէլմ Կայսր, որ նորվեկեան ծովափին համազգեստով ներկայ էր ի պատիւ իրեն Շուէտ-Նորվեկիոյ Թագաւորին կողմէ տրուած հացկերոյթին, ըսաւ իւր բաժակաճառով. «Անգիտակցելի ոյժ մը կը քաշէ զիս դէպ ի Նորվեկեան ազգն, որ միայն իւր սեփական ոյժերով կը մաքառի բնութեան հակառակորդ տարերաց դէմ, և ոյր վաղեմի գրականութիւնն սքանչելի կերպիւ մը ի հանդէս կ'ածէ բուն գերմանական ցեղին գաղափարներն ու ձիրքերը»։

Կ'երեւի թէ այս կայսերական այցելութեան առթիւ դիւանագիտական բանակցութիւնք եւս տեղի կ'ունենան։ Կայսեր հետ կը գտնուի Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ· Ֆոն Մարշալ, և Շուէտի Թագաւորն ի Քրիստիանիա կանչեց իւր նախարարապետն, արտաքին գործոց նախարարն և չուեատացի ուրիշ երկու նախարարներ, կազմելու համար՝ ըստ Սահմանադրութեան՝ «Շուէտական-Նորվեկեան Միութեան խորհուրդն», յորում եւեթ կարելի է խորհրդակցիլ արտաքին գործոց վրայ։

ՊԻՍՄԱՐՔ ԻՇԽԱՆ

Պիսմարք իշխան, գէթ առ այժմ, չուզեր երեսփոխան ընտրուիլ։ Զայս կը յայտարարէ իւր թերթ, Համպուրկեր Նախրիխտէն։ Նախկին Վարչապետը ծանուցեր է անոնց որք Քայզէրսլաութէրնի շրջանակէն զինք երեսփոխան ընտրել կ'ուզէին թէ «ցորչափ կառավարութեան դէմ սկզբունքի հակառակութեան մէջ կը գտնուի», Ռայխսթակի անդամութիւն չպիտի կրնայ ընդունիլ, և երբ՝ ժամանակ մը ետքն՝ յանձն առնու երեսփոխանութիւն, ո՛չ թէ Պահպանողականաց այլ Ազգային-Ազատականաց (այսինքն՝ չափաւոր Ազատականաց) հետ գործակցութեամբ պիտի ընտրուի և անդամակցի Ռայխսթակին։ Ուրեմն, Պիսմարք ինք կը յայտարարէ բացարձակ թէ առայժմ Վեհ· Կայսեր կառավարութեան հանդէպ ընդդիմադիրի դիրքին մէջ կը գտնուի։

— 37 —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՓԷՈՅԷ
ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏԻ ՊԱՏԻՒ

Դուրս կ'ելլէր։ Ֆապաիս եռ կանչեց զինքը։

—Ա՛հ, բան մը պիտի ըսեմ քեզի, աղջիկս... հոս եկուր։—Իր ձեռուըներուն մէջ առաւ անոր գլուխն, և աչուըներուն մէջ նայելով.—Սիրելի աղջիկս, բան մը... բան մը պիտի հարցնեմ քեզի...

—Ի՞նչ, հայրիկ։

Նկարիչը մէկ քանի երկվայրկեան վարանեցաւ. յետոյ յանկարծ, բռնազբօսիկ ժպիտով մը.

—Պիտի խնդրէի որ անգամ մըն ալ համբուրես զիս... Հիմակ գնա՛, աղջիկս։ Գնա՛ խաղա... շո՛ւտ գնա։

Մառսէլ վազելով դուրս ելաւ։

Երբ մատաղատի աղջիկն աներեւոյթ եղաւ, նկարիչն, որ սակայն ապառաժի մը պէս հաստատուն էր, արցունք մը սրբեց։

—Ցետոյ ոտք ելաւ, նորէն ձեռք առաւ վրձինն և սկսաւ նկարել։

Ցաջորդ օրը, միջօրէէն յետոյ, զարմացմամբ տեսաւ Գալվայի ներս մտնելն իր արհեստանոցին մէջ։

—Ի՞նչպէս կը համարձակիս դեռ հոս գալ, ըսաւ նկարիչն սպառնալից լրջութեամբ։

—Սիրելիս, պատասխանեց Գալվա հլու ձայնով մը, գիշերը լաւ խորհրդատու է կ'ըսեն... եկայ ներողութիւնդ խնդրելու... Երէկ գինով չէի, ինչպէս քիչ մը ծանր կերպով ըսիր, եւ ոչ ալ սուտ խօսեցայ... Բայց կը խոստովանիմ թէ սխալեցայ քեզի հաղորդելով տղու խօսք մը որ անշուշտ խորապէս պիտի վշտացնէր զքեզ, որ կրնար ստախօսութիւն մը ըլլալ, և որ անշուշտ ստախօսութիւն մըն էր։ Շատ մտածեցի այդ բանին վրայ, եւ համոզուած եմ որ Մառսէլ մաքէ՛ն հանած է ինծի ըրած պատմութիւնը։ Տղաքները, ինչպէս գիտես, շատ սուտ կը խօսին, եւ իրենց հնարումները յաճախ այն խորամանկ չարամտութիւնն եւ կեղծ միամտութիւնն ունին զոր կրնաս դիտել Մառսէլի այս կատակին մէջ... Պէտք չկայ զայն հարցափորձելու... Այս տեսակ պարագաներու մէջ, տղան իր սուտին վրայ պնդէ թէ հերքէ զայն, բան մը յայտնի չըլլար... Ուստի ըստ իս աւելի լաւ է ներել պզտիկին յանցանքին, մոռնալ իր չափազանց փոյթեռանդութիւնը... որ բաւական գովելի է,—և ձեռքդ ինծի տալ։

Գալվայի ի մէջ բերած արդարացումը՝ բաւական ճշմարտանման էր։ Ֆապաիսի խռովեալ հոգւոյն կը բերէր կէս անդորրութիւն մը, որ զինաթափ ըրաւ զայն։

—Լա՛ւ, ըսաւ ձեռքն անոր երկնցնելով։ Բայց ա՛լ կասկածանքի բառ մը չեմ ուզեր լսել կնոջս վրայ. կ'աղաչեմ որ միտքըդ պահես զայն։

Սակայն, այն օրէն սկսեալ ուր կասկածը թափանցած էր իր մտքին մէջ, նկարիչն, ո'րչափ ալ մեծ ըլլար անձին վրայ ունեցած տիրութիւնը, զինքը պաշարող մտատանջութեան մէկ քանի նշաններն յայտնի ըրաւ իր կնոջն և Բիէռոնի։ Շիտթ կերպով զգացին թէ անոր ուշադրութիւնն արթնցած էր իրենց վրայ։ Համահաճ հաւանութեամբ, իրենց ժամադրութիւններն ալ աւելի հազուադէպ եղան, ցորչափ իրենց կիրքն, աւելի արգելքի և խոչընդոտներու ենթակայ, եւս աւելի անհամբեր կը դառնար։ Պէլվիլի ամարանոցէն դուրս ուրիշ տեղ չէին հանդիպեր իրարու, որովհետեւ Պէհադրիս բացարձակապէս ընդդիմացած էր այն ամէն կարգադրութեանց զորս Բիէռոն կ'առաջարկէր իրեն, դիւրացնելու համար իրենց առանձնակի տեսակցութիւնները։ Ցանցաւո՞ր էր։ Բայց նո'յն իսկ իր յանցանքին մէջ, կը պահէր հոգւոյ բարձրութիւն մը որ կ'ընդդիմանար սովորական տարփանաց հնարքներուն։ Իրենց ապրելու եղանակին այդ պայմաններուն մէջ, քանի որ բերանացի սրտազեղմունք այնքան հազուադէպ էին՝ դժուարին էր որ իրարու նամակ գրելու ճակատագրային փորձութիւնը չվգար իրենց,—և կեսուդավ Գալվա ճիշդ ատոր կ'սպասէր։

Աւելորդ է ըսել թէ Գալվա, իր զըրպարտութեան համար ցաւ յայտնելով եւ Ֆապաիսի ներողութիւնը խնդրելով, ուրիշ նպատակ չունէր բայց եթէ վերստին մտնել տանը մէջ եւ աւելի դիւրաւ հսկել անոր վրայ զոր երդմնցած էր կորսնցնել։ Գալվա խայտառակ մէկն էր, բայց ո՛չ ապուշ, եւ գերազանցապէս ունէր այն ոստիկանի բնազդներն եւ ճաշակներն որք իր կարգի մարդոց յատուկ են։ Դեռ Մառսէլ իրեն շուղղած այն անմեղ եւ սոսկալի հարցումը զոր փութացած էր Ֆապաիսի հաղորդելու, ատելութեան չարամտութեամբ եւ սրատեսութեամբ կասկածած էր Բիէռոնի եւ Պէհադրիսի կապակցութիւնը. հիմակ ապահով էր այդ մասին, բայց կը հասկնար թէ ինքզինքը պիտի կորսնցնէր եթէ փորձէր Ֆապաիսին հաւատացունել զայս առանց ի մէջ բերելու անհերքելի ապացոյցներ։

Բնական խելամտութեամբ համոզուած ըլլալով թէ երկու սիրահարներն անպատճառ պիտի գրէին իրարու, ջանադիր եղաւ երեւան հանելու իրենց թղթակցութեան եղանակը։ Պարտէզին վարժ մասին մէջ Պէհադրիսի յաճախակի եւ երկարատեւ պտոյտները երկդիմի երեւելով իրեն, ենթադրեց թէ նամակները կրնային փոխանակուիլ ճամբուն վրայ նայող ցած պատին վրայէն։ Այդ կողմէն իր հսկողութիւնը արդիւնք մը չունեցաւ։—Պարզապէս թղթատարութեա՞ն միջոցաւ նամակ կը գրէին իրարու։—Գալվա, այդ մասին վստահ ըլլալու համար, իրեն սովորութիւն ըրաւ շատ առտուն սպասել ամարանոցին վանդակադրան առջեւ, այն ժամուն ուր ցրուիչը նամակները կը բերէր։ Այդ մարդը, գիտնալով որ նկարչին աներորդին է նա, չէր վարաներ անոր յանձնելու այն նամակներն որք տանը ուղղուած էին, և Գալվա խնամով կ'ուսումնասիրէր հասցէները։ Թէպէտ Ֆապաիս բնաւ չէր բանար իր կնոջն ուղղեալ նամակներն, հաւանական չէր որ մարքիզը Պէհադրիսին գրէր առանց բացառիկ զգուշութիւններ ձեռք առնլու։ Մէկ քանի օր լրտեսութենէ յետոյ, Գալվա զարմանօք դիտած էր շատութիւնն այն նամակաց որք ամարանոց կը հասնէին սա հասցէով. [illegible]։—Անոր համար մանաւանդ աչքին զարկաւ այդ բանն որ գիրը կեղծուած կը թուէր իրեն։— Որոշեց անոնցմէ մին բանալ.—բացի հասցէին, ամբողջովին Բիէռոնի գիրն էր այդ։

Ահաւասիկ նամակին պարունակութիւնը։

«Սիրելի Պէհադրիս, այո՛, այս նենգութեան եւ խաբկանաց կեանքն անարժան է մեր երկուքին։ Կը սիրեմ զձեզ որ ինձ նման կ'զգաք այդ բանը... Որչափ որ տեւէ, մեր երջանկութիւնը պատրանք մըն է լոկ, մեր սէրը՝ տառապանք մը եւեթ... եւ պէտք եղածին չափ չէ՞նք տառապած... Հաւատացէք թէ ձեզ նըման ես ալ անկարող եմ կեղծաւոր բառեր փնտռելու՝ խիղճս խաբելու համար... Ցանցաւոր ենք, գիտեմ, բայց ո՞ր սիրային ոճիր ունեցաւ երբեք այսպիսի արդարացում մը... երկու պարկեշտ և անկեղծ սրտերու միջեւ եղա՞ծ է երբեք այսպիսի ճակատագրային դժբաղդութիւն... Այո՛, յանցաւոր ենք, բայց զոհ ենք միանգամայն... Եւ եթէ այս ամօթապարտ երկդիմութեան ճամբուն մէջ յարատեւենք, այն ատեն միայն ճշմարտապէս ոճրագործ կ'ըլլանք եւ արդարացուցիչ պատճառ մը չենք ունենար... Ուրեմն պէտք է մեկնիլ... Կը պաղատիմ, սիրեցեալդ իմ, հաճութիւն տուէք... բոլոր միջոցները ձեռք առած եմ... Ինչ որ մարդկօրէն կարելի է, պիտի ընեմ, որպէս զի ձեր աքսորը դիւթական աքսոր մը ըլլայ։

—Կը սիրեմ զքեզ։—ԲԻԷՐ։»

Երբ ընթերցումն աւարտեց, Գալվայի դէմքը կծկուեցաւ ժանտ ժպիտով մը։—Նամակը ծալլեց, վանդակադուռը բանալ տուաւ, և գնաց դէպ ի Ֆապաիսի արհեստանոցը։

—Վա՞յ, դո՞ւն ես, ըսաւ նկարիչը։ Կարծեցի թէ մարքիզն էր, որ խօսք տըւած է այս առաւօտ գալու։

—Չէ՛... ե՛ս եմ, ըսաւ Գալվա։—Սիրելիս, շարունակեց քիչ մը ձայնը ցածցընելով, յուսամ թէ ա՛լ զիս չպիտի ամբաստանես իբր գինով և ստախօս... բաղդին շնորհիւ տիրացայ նամակի մը որ շատ կարեւոր է քեզի համար... Իբր քու ազգականդ և բարեկամդ,—որչափ ալ ցաւ զգամ այս բանիս համար,—կարելի չէր որ այդ նամակը չհաղորդէի քեզ... Դուն ալ պիտի համոզուիս ըստ ծխիս եթէ կարդաս։

—Չպիտի կարդամ, պատասխանեց Ֆապաիս եռ մերժելով Գալվայի ձեռքն, որ իրեն կ'երկնցնէր նամակը։ Հի՛մակ, ա՛յս վայրկենիս, դուրս ելիր, և անգամ մըն ալ ոտքդ հոս մի՛ դներ։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական Ժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ի Պատրիարքարան, ատենապետութեամբ Գեր. Գարեգին Եպիսկոպոս Սրուանձտեանցի։

Ժողովը, տեղեկանալով որ հակառակ իւր մէկ որոշման, որ շրջաբերականաւ մը ծանուցուած էր մայրաքաղաքիս թաղերուն, Օրթագիւղի Ս. Հռիփսիմեանց վարժարանը բաց մնացած է Ս. Սահակայ և Մեսրոպայ տօնի օրն և դպրոցական հանդէս ալ կատարուած չէ, յանձնարարեց իւր անդամներէ Արժ. Տ. Սահակ Աւագքահանայ Տ. Սարգսեանի որպէս զի այդ օրինազանցութեան նկատմամբ հարկ եղած քննութիւնը կատարելով տեղեկագրէ։

Յառաջիկայ տարւոյն Օրացոյցի բնագիրը ներկայացուած ըլլալով վաւերացուելու համար, Ժողովն իւր անդամներէն Արժ. Տ. Յովհաննէս Աւագքահանայ Մկրեանի յանձնեց ի քննութիւն և ի տեղեկագրութիւն։

Մարսիլիոյ Հոգեւոր Հովիւ Արժ. Տ. Սահակ քահանայի հրաժարականն ընդունուած ըլլալով, Ժողովն ընտրելեաց ցանկ մը պատրաստեց, որ պիտի ղրկուի Մարսիլիոյ հոգաբարձութեան։

Ժողովոյ պաշտօնավարութեան երկամեայ շրջանն աւարտած ըլլալով, իւր հրաժեշտի գիրը պատրաստեց, զոր պիտի մատուցանէ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Ժողովն յառաջիկայ երկուշաբթի օր Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ ի նիստ պիտի գումարի, իւր համարատուութեան պատրաստութեամբն զբաղելու համար։

Ժողովն իւր երէկի նստին մէջ զբաղեցաւ նաեւ այլ և այլ յարաբերական, անհատական ու ամուսնական խնդիրներով։

ՎԵՐԱՇԻՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐՄԱՇՈՒ

Արմաշէ հասած տեղեկութիւններէն կ'իմանանք թէ անցեալ շաբաթ օր, ամսոյս 23ին, հանդիսիւ կատարուած է վանուց հրկիզեալ մասանց վերաշինութեան հիմնարկութիւնը։

Գեր. Օրմանեան Սրբազան, եկեղեցական զարդուք, միաբանից և աշակերտաց հետ, կատարած է օրհնութեան կարգը, շարականներով և սաղմոսներով, մինչ մատակարարութեան տեսուչ Արժ. Ներսէս վարդապետ, և ճարտարապետ Մեծ. Գրիգոր էֆ. Մելիտոսեան հիմերուն փոսին մէջ իջնելով իրենց ձեռօք զետեղած են առաջին քարը։ Ուխտաւորք և գիւղական ժողովուրդք ներկայ եղած են այդ հանդիսին։

Նոյն օր վանքին կողմանէ մատաղ մըն ալ մորթուած է և բաշխուած բոլոր գործաւորաց։

Մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէ շինութեան գործոյն համար. կիրակի և տօն օրեր Արմաշու գիւղականք ի ձայն թմբկի հին աւերակները պեղելու և յարդարելու կ'աշխատին, նաեւ Դպրեվանուց աշակերտք բահերով և բրիչներով աշխատութեանց կը մասնակցին։ Խասկալի գիւղականք իրենց սայլերով կը փոխադրեն վանքին անտառէն կտրուած և շինութեան մէջ գործածուելիք փայտերը։ Նոյն իսկ շրջակայ գիւղերու Թուրք դրացիք կը մասնակցին փայտերու փոխադրութեան։

Այդ ոգեւորութեան մեծ շարժառիթն է գիտնալը, որ կարող Խնամակալութիւն մը կը նախագահէ շինութեան, որ իւր նուէրներով և իւր աշխատութեամբ սկսած է պայծառացնել Զարխափանի Ս. Ուխտն և ազգային Դպրեվանքը։

Ուստի ամենուն բերանը Խնամակալութեան համար օրհնութիւններ կը յածին, և նոցա ննջեցելոց համար յատուկ պաշտօն ալ կատարուած է կիրակի առաւօտ վանուց եկեղեցւոյն մէջ։

Շինութեան վրայ մանրամասն տեղեկութիւններ կ'սպասենք ի մօտոյ, մեր ընթերցողաց հաղորդելու։

* *

Արմաշու վերաշինութեան համար հարկ եղած գումարին մէկ մասը Խնամակալութիւնն իւր մէջ հանգանակած է, արդէն 400 լիրա ստորագրուելով։ Պոլսոյ մէջէն լինելիք նուէրները պիտի ընդունի նոյն Խնամակալութիւնը։ Իսկ վիճակներու մէջէն լինելիք ողորմութիւնները արդիւնաւոր գործելու համար, տարեկան նուիրակութեանց համար հինգ վարդապետներ յղուած են Պատրիարքական կոնդակներով. երեքը Նիկոմիդիոյ, մին Պրուսայի եւ մին ալ Պիլէճիքի վիճակին մէջ։

ՄԵԾ. ՍԻՐԱՊ-ՅԱԿՈԲ ԷՖ. ԴԻՐԱՊԱՇ

(ՆԱԽԿԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ՈՒԻԹՕԼԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ)

ԱՆԵՐ՝ ՄԵԾ. ՄԵԼՔՈՆ ԷՖ. ՆԱԶԻԿԵԱՆԻ

Յետ կարճատեւ հիւանդութեան այս գիշեր կնքեց իւր համբերատար կեանքը ի հասակի 54 ամաց, ի սուգ համակելով իւր ամուսինը, զաւակունքը, փեսայն, թոռնիկը, եղբայրը, քոյրերն, ազգականներն ու բարեկամները։

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղը հինգշաբթի 28 յունիս, ի ժամ 4, ի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ Խասգիւղի։

Խասգիւղ 27 յունիս 1890

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Կայսերական աւագ Թիկնապահ անուանեցաւ Վսեմ. Շաքիր փաշա։

Ն. Վսեմութեան տեղ Կրետէի կուսակալի փոխանորդ և արտասովոր հրամանատար անուանեցաւ Ֆերիգ Ճէվատ փաշա։

—

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Պ. Ֆրասուի, փեսայ Ֆոն Տէր Կոլց փաշայի և անօրէն Կիւմիւշխանէի հանքերու շահագործող ընկերութեան։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ կայս. պալատան նուագածուաց խումբին բըժիշկ Միրլիվա Արիֆ փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Ե. զօրաբանակին (Եէմէն) առաջին բժիշկ Իպրահիմ պէյի։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Ներքին գործոց Նախարար Վսեմ. Միւնիր փաշա երէկ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին քով գնաց և ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ խորհրդակցեցաւ Ն. Բարձրութեան հետ։

Իրիկունն եւս Արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշա Ն. Բարձրութեան քով երթալով, պահ մը խորհրդակցեցաւ։

—Ոստիկանութեան Նախարար Բեհամիլ պէյ երէկ Բ. Դուռը գնաց և յաջորդաբար տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և խորհրդական Բըտվան պէյի հետ։

—Ֆրանսական դեսպան Մոնդեպէլլօ կոմս երէկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Շէյխ-Իւլ-Իսլամ Բարձր. Լօտֆէր Լութֆի էֆէնտի նախընթաց իրիկուն կայս. պալատ գնաց և ստացաւ Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրամանները։

Ն. Բարձրութիւն իրիկուան ճաշն անդ ըրաւ և Ն. Վեհափառութեան մասնաւոր մեծարանաց արժանանալէ յետոյ իւր տեղը վերադարձաւ։

ՎՍԵՄ. ՅԱԿՈԲ ՓԱՇԱ

Ելմտական և կայսերական անձնական Գանձուն նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա բոլորովին ապաքինած ըլլալով, նախընթաց օր կայսերական անձնական գանձուն և երէկ ալ Մալիյէի պաշտօնատունը գնաց։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՆՈՒԷՐ

Գերմանական դեսպան Պառօն տը Րատովից ուրբաթ օրը Վեհ. Սուլթանին ներկայացած պահուն Ն. Վեհափառութեան յանձնեց հանգուցեալ Աւկուսթա թագուհւոյն կենդանագիրը, ինչպէս նաեւ Վիլհէլմ կայսեր մէկ ինքնագիր նամակը։

Պ. ԷՄԻԼ ՏԸՎՕ

Պ. Էմիլ Տըվօ, նախորդ անօրէն Օսմ. կայս. Պանքայի, շաբաթ օրը կայս. պալատ գնաց ի Ֆրանսա ուղեւորելուն առթիւ իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատուցանելու համար։ Վեհ. Սուլթանն այս առթիւ Իմթիյազ պատուանշանի արծաթ շքադրամը շնորհեց Պ. Տըվօյի, հաղորդել տալով միանգամայն Իւր համակրական զգացումները։

ՆՈՐ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ՄԸ

Պ. Զարիֆի և իւր ընկերք կայսերական կառավարութենէն արտօնութիւն խնդրած են 500,000 ոսկի դրամագլուխով դրամատուն մը հաստատել, հանքերու, երկաթուղեաց և այլ հանրօգուտ գործոց համար մենաշնորհ ստանալու նպատակաւ։ Այս առթիւ եղած գրութիւնք յանձնուած են Պետական Խորհրդոյ ի քննութիւն։

Եէնիտիւնեա Տիմիթրաքի էֆէնտի՝ Պ. Զարիֆիի կողմէ փոխանորդաբար երէկ Բ. Դուռը գնաց և այդ գործոյն վրայ բացատրութիւններ տուաւ։

ՕՍՄ. ԱՐԺԷԹՈՒՂԹՔ

Օսմանեան փոխխեալ արժէթղթոց Գերմանիոյ յատկացեալ մասին համար Գերմանիոյ սակարանաց մէջ բաւապատիկ գնողներ ներկայացեր են։ Ի Ֆրանսա եւս, յատուկ սումարայ մէջ արձանագրեալ արժէթուղթերէն զատ արժէթուղթ գնելու համար յանձնաժողով մը կազմուած է բաղկացեալ ֆրանսացի և օտար դրամատէրերէ։

Վերջին անգամ մաքսատան պարտատոմսերէն բաւական թուով գնուած է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

Բժշկական թերթի մը կողմէ տրըուած տեղեկութեանց համաձայն, մայրաքաղաքիս առողջապահական վիճակը տակաւին փափաքուածին չափ գոհացուցիչ չէ։

Այս ամսուան հիւանդներու թիւը, բաղդատելով նախորդ տարւոյ նոյն ամսուան թուոյն, 176 աւելի է։

Անցեալ մայիս ամսոյ 12 էն մինչեւ յունիսի 12ը պատահած 871 մահերու 18ը ծաղկի հիւանդութենէ առաջ եկած է։

Ծաղկի հիւանդութիւնն այս օրերս սկսած է ճարակիլ։ Հարսանիթը բաւական թեթեւցած է, ի բաց առեալ վերին Վօսփորի ասիական եզերաց վրայ գտնուած մէկ քանի տեղերու մէջ։ Գռռնչլիգը մինչեւ մէկ աստիճան թեթեւցած է, սակայն փորհարութիւնք և ստամոքսի հիւանդութիւնք, մանաւանդ տղայոց մէջ, տակաւին կը շարունակեն։ Կեղծմաշկութիւնը կը շարունակէ իւր առաջուան վիճակին մէջ։ Ցօդացաւ, ժանտատենդ և այլ այդ կարգի հիւանդութիւնք շատ թեթեւ են։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. կայս. Պանքային բաժնետարց 27րդ Ընդհանուր ժողովը տեղի ունեցաւ յունիս 25ին ի Լոնտոն, Թէրմինուս Հօթէլ, Գաննըն Սթրիթ։ Պատուարժան Թոմաս Պ. Պրիւս կը նախագահէր։

Քարտուղարը (Պ. Ռ. Ռ. Լէնոքս) կարդաց Ժողովոյն գումարման զեկոյցը. տեղեկագիրն և հաշիւները վաւերացուեցան։ Նախագահն յետոյ խօսք առաւ այսպէս.

Տարւոյն առաջին մասին մէջ, գործերը շարունակեցին իրենց սովորական ընթացքը. քիչ փոփոխութիւն տեղի ունեցաւ և բնաւ երբեք բարուոքում։ Անցեալ տարի կ'ըսէի ձեզ թէ մեր գործերն ընդհանրապէս կայուն վիճակ մը ունին։ 1889ի տարեշրջանին մէջ այդ վիճակը շարունակուեցաւ, և ի բաց առեալ մէկ քանի դէպքեր որք պատահեցան տարւոյն վերջին մասին մէջ և որոց վրայ քիչ յետոյ պիտի խօսիմ, մեր յառաջդիմութիւնը նշանաւոր բան մը չեղաւ։

Մեր մասնաճիւղերուն շահերն, որք այդ երկրաց յառաջդիմութեան ամէնէն մեծ և ամէնէն զօրաւոր ապացոյցներն են, շատ քիչ փոխուած են. կը շարունակեն բարգաւաճիլ, բայց առանց մեծ յաւելման մը։ Պարտիմ բացատրութիւն մը ընել մեր Եգիպտոսի մասնաճիւղերուն համար։ Հոն, ցաւօք կը յիշենք Պ. Ֆրեյտէրիւէէի մահն, որ մէկ քանի տարի վարած է զայնս մեծ ճարտարութեամբ, և մերթ շատ դժուարին պարագայից մէջ։ Ի Գահիրէ նորա յաջորդն է Պ. Մոքսլէ, որուն վրայ վստահ ըլլալու ամէն պատճառ ունինք և որ յուսանք պիտի պահէ և բարւոքէ իսկ մեր Պանքային կացութիւնն այդ երկրին մէջ։ Մնացեալին համար, այդ հաստատութիւնք կը պահեն իրենց դիրքը և աստիճանաբար կը բարուոքին։

Ի Կ. Պոլիս, մէկ քանի մեծ փոփոխութիւնք տեղի ունեցան այս տարեշրջանին մէջ։

Կարգադրութիւն մը կնքուեցաւ՝ օսմանեան կառավարութենէ մեր ունեցած պահանջքներուն մեծագոյն մասին համար, որք ահագին գումարի մը հասած էին։ Այս կարգադրութիւնը, պարտիմ խոստովանիլ, մեր փափաքածին պէս չէ։ Պիտի տեսնէք որ օսմանեան կառավարութեան մեզ ունեցած պարտուց գումարը շատ զեղչուած է, և այս բանս յառաջ կուգայ ասկից յառաջ մեր պահանջքն եղած գումարներու մէկ կարգադրութենէն, որ օսմանեան կառավարութեան հետ համաձայնութեամբ ի գործ դրուած է։ Այդ կարգադրութեամբ, օսմանեան կառավարութեան մեզ ունեցած պարտքին մեծ մասը փոփոխուած է և մեր տոմարներուն մէջ չ'արձանագրուիր իբր կառավարութեան մէկ պարտքը։ Այդ կարգադրութիւն բոլորովին համաձայն չէ մեր բաղձանաց, որովհետեւ մեր առնելիքին ամբողջ գումարին չհամապատասխաներ։ Բայց ամբողջութեանը մէջ, առաւելութիւն մըն է, որովհետեւ այս կերպիւ մեզ տրուած գումարներն անմիջապէս պատրաստ և տրամադրելի կ'ըլլան։

Առեւտրական անկումն զգալի փոփոխութիւն չէ կրած, բայց օտար երկրաց հետ գործ տեսնելու անվստահութեան զգացումն շատ նուազած է և եթէ գործոց վիճակն այսպէս շարունակէ, այդ անվստահութիւն աստիճանաբար պիտի նըւազի։ Պէտք է աւելցնեմ սա թէ Կ. Պոլիս-Էնկիւրիի երկաթուղւոյն մէկ մասն սկսած է բանիլ և այսպէս բացուած է մեծ երկիր մը, որ մինչեւ հիմա գրեթէ զուրկ էր երկաթուղւոյ հաղորդակցութենէ։

Անցեալ տարի, գրեթէ այս ատեն, մեծ փոփոխութիւն մը տեղի ունեցաւ Պանքային անօրէնութեան մէջ։

Պ. Ֆոսթէր, որ ընդհանուր անօրէնի պաշտօնը վարած է երկար տարիներ, գործերն յանձնած է մեծ խնամքով և մեծ համարում վայելած է օսմանեան կառավարութեան քով իբր անգլիացի պաշտօնատար։ Փափաք յայտնած է իր պաշտօնէն քաշուելու, զոր ի գործ դնելու կարող չէր զգար ինքզինքն այլ եւս, իր տարիքին պատճառաւ։ Այդ միջոցին իմացանք թէ Սըր Էտկար Վինսընդ պատրաստ էր այդ պաշտօնն ընդունելու։

Սըր Էտկար, ի Թուրքիա Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան մէջ ժամանակ մը մնալէ յետոյ, այս վերջին տարիներս Եգիպտական կառավարութեան ելմտական խորհրդական եղած է մեծ յաջողութեամբ. այնպէս որ, իր նոր պաշտօնին մէջ բերած է օսմանեան ելմտական գործոց խորին ծանօթութիւն և օսմանեան կառավարութեան մօտ շատ լաւ հաստատուած համբաւ մը։ Սըր Էտկար Վինսընդի անուանումն և ադկից յառաջ եկած փոփոխութիւնք՝ երկու երեք ամիս յարաբերական դադար մը պատճառեցին Պանքային գործոց մէջ։ Տարւոյն վերջն է որ միայն կրցանք վերսկսիլ կանոնաւոր աշխատութեան ընթացքը։

Արդիւնքը մինչեւ ցարդ շատ գոհացուցիչ եղած է, թէեւ գլխաւոր գործերը ներկայ տարւոյն հաշւոյն անցած են և այս հաշւոյն մէջ չեն երեւիր։

Սըր Էտկար Վինսընդ նմանապէս մեծ բաժին ունեցած է Եգիպտական պարտուց փոխարկման մէջ, որ նոյնպէս բաւական խնայողութիւն պատճառած է, և ստորին տոկոսով դրամագլուխ մը առնելով, շատ ամրապնդած է եգիպտական կառավարութեան վարկը։ Օսմանեան ելեւմտից վիճակը անշուշտ բարուոքած է այս ամէնով և Վեհ. Սուլթանին իմաստուն աշխարհավարութեամբ, ամէն պատճառ ունինք աւելի բարեբաստ արդիւնքներ գուշակելու քան որչափ չենք ունեցած մէկ քանի տարիներէ ի վեր։

Ջեմ կրնար աւարտել առանց յիշատակելու տխուր մահն Պ. Ֆոն Հասի որ երկար ատեն անօրէններէն մին եղած է ի Կ. Պոլիս, և որ, շատ յարգալիր կեանքէ մը, մեռած է շատ դժնդակ մահուամբ։

Այս պարագայն, Պ. Ֆոսթէրի գործէ քաշուելն, ինչպէս և հրաժարումը Պ. Տըվօյի, որուն պատճառ եղած է իր անձնական վատառողջութիւնը, մեծ փոփոխութիւններ յառաջ բերած են պաշտօնէութեան մէջ ի Կ. Պոլիս և վարչութեան մէջ յառաջ պիտի բերեն կարեւոր խնայողութիւն մը որ զգալի պիտի ըլլայ յառաջիկայ տարիներու մէջ։

Պ. Լա Ֆիւանդ, որ ընտրուած է փոխանակ Պ. Ֆոն Հասի, Ֆրանսայի Պանքային նախկին քննիչ մըն է։ Մեծ ճարտարութեան ապացոյցներ տուած է իր պաշտօնին մէջ։

Պանքային արդի վիճակն աւելի գործունէութեան երեւոյթ կ'ընծայէ և յոյս կուտայ ապագային համար լաւագոյն արդեանց։

Ինչպէս գիտէք 5 % Բրիւրիտէի փոխառութեան Արժէթուղթերը 4 % փոխելու գործողութիւնը կատարուեցաւ յաջողութեամբ, և Օսմանեան Ներքին պարտուց արժէթղթոց ուրիշ փոփոխում մը գործադրուելու վրայ է։

Նախագահը եզրակացուց՝ առաջարկելով ընդունիլ տեղեկագիրն և իւրաքանչիւր բաժնեթղթի վրայ 10 շիլին շահաբաժին վճարել, այսինքն դրամագլխին վրայ 5 %։

Պառօն Հօդջինկէր ոյժ կուտայ այդ առաջարկութեան։

Բաժնետէր մը կ'ըսէ թէ Պանքային մէջ 4 միլիոնի արժէթուղթ գտնուիլը անյարմար կը թուի իրեն և կը փափաքի մէկ քանի տեղեկութիւններ ունենալ այս մասին։

Նախագահը կը պատասխանէ թէ պանքային այդ արժէթուղթք զանազան տեսակ են։

Առաջարկութիւնք Ժողովին ներկայացուելով, միաձայն կ'ընդունուին։

Նախագահն ապա կ'առաջարկէ Պ. Պ. Ճէյմս Ալեքսանդրի, Շառլ Ֆ. Ժ. Կովէլի, Օգիւսթ Չարլզ Ուագրըֆիլդի և Ատոլֆ Վէռնի վերընտրութիւնն իբր անդամ յանձնաժողովին։

Լորտ Հէլլինկդըն ոյժ կուտայ առաջարկին, որ կ'ընդունուի։

Սիրալիր շնորհակալիք կը քուէարկեն նախագահին և ընդհանուր յանձնախմբին անդամոց համար։

Ժողովն յանժամ կը ցրուի։

ՍԷԼԱՆԻԿ-ՄԱՆԱՍԹԸՐԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Երէկ ծանուցուեցաւ թէ Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը՝ Բ. Դրան մատուցած է Պ. Բառւլայի ծրագիրն, որով մենաշնորհ կը խնդրէր Սէլանիկի, Մանասթըրի և Սէրֆիճէի միջեւ երկաթուղի մը շինելու համար։

Արդ, Մէնիւէ կ'իմանայ թէ Նախարարաց Խորհուրդն ուրիշ օրուան յետաձգած է այդ ծրագրոյ համար կատարելի խորհրդակցութիւնն և այդ առթիւ տրուելիք որոշումը։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀ

Եանինայէն կը գրեն առ Սապահ թէ երկու երեք տարիէ ի վեր խնդիր եղած էր վաճառումն այն գետիններու, որոց տէրերն առանց ժառանգորդի մեռած ըլլալով, տեղւոյն եկեղեցեաց մնացած էին։ Եանինաի քրիստոնեայք աղերսագիր մը տալով Վեհ. Սուլթանին խնդրած են որ այդ գետիններ եկեղեցեաց թողուին։

Ն. Վեհափառութիւն բարեհաճելով ընդունիլ ժողովրդեան այդ աղերսն, հրամայած է Եվգաֆի նախարարութեան կողմէ պաշտօնեայ մը ղրկել ի Եանինա, որպէս զի տեղւոյն մետրապոլտին հետ խորհրդակցելով կարգադրութիւն մը ընէ։

Ժողովուրդն յանձնունս երախտապարտ մնալով Վեհ. Սուլթանի այս շնորհաց համար, բարեմաղթութիւններ ըրած է վասն կենաց եւ բարօրութեան Ն. Վեհափառութեան։

ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՔՍԱՏՈՒՆԸ

Մաքսային վերատեսուչ Հասան Ֆէհմի փաշա տեղեկանալով որ Պոլսոյ մաքսատան [illegible] առնուած ապրանքներու մթերանոցաց պաշտօնեայք, այդ ապրանքներու վաճառմանց հասոյթն, որ 500,000 ղրուշի կը հասնի, փոխանակ հնչուն դրամով յանձնելու տեսչութեան գանձուն, կտրոնով յանձնած են, ուրկից Մալիյէի գանձը 170 հազար ղրուշի չափ վնաս մը ըրած է, առժամապէս գոցել տուած է [illegible] առնուած ապրանքներու վաճառման յատուկ մթերանոցը։ Ն. Վսեմութիւն պաշտօնանկ ըրած է այդ զեղծումը գործող պաշտօնեաները։ Պոլսոյ ելմտական քննիչն եւս ի մօտոյ պիտի սկսի քննել մաքսային վերատեսչութեան հաշիւները։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ

Սպիրաքի էֆէնտի, քարտուղար Պոլսոյ Առեւտրական Սենեկին, եւ Շէվգը պէյ, քարտուղար առեւտրական ճիւղին Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, մենաշնորհ խընդրած են նոյն նախարարութենէն առեւտրական ցուցահանդէս մը կազմակերպելու անսահման պայմանաւ։

Ցուցահանդէսին մէջ ի տես պիտի դրուին Թուրքիոյ տարաղագործական եւ երկրագործական արտադրութիւնք, որոց համար տեղեկութիւնք պիտի տրուին թէ ո՛ւր տեղի արտադրութիւնք են եւ իրենց գիներն ի՛նչ են։

Մենաշնորհը խնդրողք փոքր միջնորդչէք մը պիտի առնուն ցուցահանդէսին մէջ վաճառուած ապրանքներէն։ Զուտ շահու հարիւրին քանը Առեւտրական եւ Երկրագործական Սենեկին տրամադրութեանը ներքեւ պիտի դրուի։

Մենաշնորհին ստացողք իրաւունք պիտի ունենան թղթակցիլ օտար երկրաց օսմանեան հիւպատոսներու եւ եւրոպացի առեւտրական գործակատարներու հետ, Եւրոպացւոց ուշադրութիւնը հրաւիրելու համար երկրին տարաղագործական ու երկրագործական արտադրութեանց վրայ։ Այս ցուցահանդէսը պիտի բացուի ի Պոլիս Շարք Չարշըին մէջ։

ԵՐԵԿԻ ՓՈԹՈՐԻԿԸ

Մայրաքաղաքիս մէջ օդերն սկսած են աստիճանաբար տաքնալ և երէկ միջօրէին ջերմաչափը շուքի մէջ 35 աստիճան ցոյց կուտար։ Սակայն ժամ $8\frac{1}{2}$ին յանկարծ սաստիկ փոթորիկ մը ծագեցաւ արեւմտեան հարաւային հողմով մը և տեւեց մինչեւ իրիկուն։

Մայրաքաղաքիս փողոցներն և մանաւանդ Բ. Դրան ու Տիվան Եօլուի մեծ պողոտաներն և Պէյազիտի հրապարակները բոլորովին ծածկուեցան փոշիով, այնպէս որ անցորդք Եղիա մարգարէին նման ամպերով շրջապատուած էին և ինչպէս մշուշի ատեն ծովու վրայ նաւերու բաղխումի տեղի կ'ունենայ, այնպէս ալ անցորդք իրարու կը բաղխէին, որովհետեւ թէ աչքերնին փոշիով ու հող լցուած էր և թէ փոշիի թանձր ամպերու մէջ պաշարուած անկարելի էր երկու քայլ հեռուն տեսնել։

Թարիք այս առթիւ իրաւամբ գիտել կուտայ որ եթէ թաղապետութեան պաշտօնեայք այս տեսակ պարագայներու մէջ գոնէ օրը երկու անգամ ամենէն մեծ փողոցները ջրեն, արդեօք ծովու ջուրին քանակութի՞ւնը կը պակսի։

Փոթորիկը թէ՛ մայրաքաղաքիս և թէ՛ շրջակայից մէջ բաւական վնասներ պատճառած է։ Ի միջի այլոց ի Պոլիս Սուլթան Համամ նորակառոյց շէնքի մը առջեւ գըտնուած տախտակորմն եւ լաստակերտի մէկ քանի գերանները փլած են։ Այասոֆիայի հրապարակին վրայ երեք ծառեր արմատախիլ եղած եւ այլ և այլ տեղերու մէջ տախտակորմեր և ծխնելոյզներ փլած են։ Սկիւտարի Իսլամաց գերեզմանատան մէջ բազմաթիւ նոճիներ արմատախիլ եղած են։

Ծովու վրայ եւս բաւական արկածներ պատահած ըլլալ կը կարծուի, սակայն տակաւին տեղեկութիւնք կը պակսին։ Կ'ըսուի թէ Պէշիքթաշի առջեւ մաւունա մը ընկղմած է։ Նոյնպէս Շիրքէթի 19 թիւ շոգենաւն, որ ընկերութեան շէնքին առջեւ կապուած էր նորոգուելու համար, հողմին սաստկութենէն մղուելով, մօտը գտնուած նաւու մը զարնուած եւ թեթեւապէս վնասուած է։

Ի Բերա եւ ի Ղալաթիա փոշիէն զատ անխուսափելի վտանգ մ'ալ կար անցորդաց համար, զի տանց պատուհաններու մէջ դրուած ծաղկի թաղարներ վար կ'իյնային չորս կողմէ։

Փոթորկի պահուն բաւական մարախ եւս տեսաւ մայրաքաղաքիս մէջ։

ՈՃԻՐՔ, ԱՐԿԱԾՔ ԵՒ ԱՅԼՆ

Տակաւին երեւան ելած չէ թէ ո՛վ էր այն երիտասարդն որ անցեալ գիշեր անձնասպան եղած է Պզտիկեան հիւանդանոցին մէջ ի Սիրքէճի։

Կարծուելով թէ այդ երիտասարդ մի գուցէ Ալէքօն ըլլայ, Բերայի Բանչէլէր փողոցի ոճրագործը, երէկ սորա հայրն և Բերայի մէկ քանի ոստիկանք Ոստիկանութեան դուռը գնացին, դիակը զննելու համար, սակայն թաղուած ըլլալով, այդ գործողութիւն ուրիշ օրուան յետաձգուեցաւ։

Երէկ անծանօթ մարդ մը գնացեր է Պզտիկեան հիւանդանոց և ըսեր է յետոյ թէ լրագրաց մէջ կարդացած էր այդ հիւանդանոցին մէջ անձնասպանութիւն մը կատարուած ըլլալը, նկարագրեր է անձնասպան երիտասարդին դէմքը, ձեւը, հագուստները, ճերմակեղէններն ամենայն մանրամասնութեամբ։ Հիւանդանոցին տէրը հարցուցեր է թէ ո՞վ էր այդ երիտասարդը։ Անծանօթը պատասխաներ է թէ այդ երիտասարդի հայրն ի Պրուսա մետաքսի վաճառական է և թէ երիտասարդն իւր հօրմէն ստակ չ'ստանալով, յուսահատած և ինքզինքն սպաննած է։ Հիւանդանոցի տէրն առաջարկեր է որ պահ մը նստի և սուրճ մը առնու. սակայն անծանօթը մերժեր է ըսելով որ Րումէլիի երկաթուղեաց վարչութեան մէջ գրագրութիւն կ'ընէ։

Հիւանդանոցի տէրը խնդիրն իմաց տուեր է ոստիկանութեան, որ մի առ մի հիւանդանոցի տիրոջ ցոյց տուեր է երկաթուղւոյ վարչութեան պաշտօնեաները, սակայն նա իւր տեսած մարդը չէ գտած անոնց մէջ։

—Ի Րումէլի Հիսար Շէհիտլիք անուն տեղը գտնուած դիակին ո՛վ ըլլալը տակաւին երեւան ելած չէ, ինչպէս նաեւ յայտնի եղած չէ թէ ոճրագործութեան մը զոհ եղա՞ծ թէ անձնասպան եղած է։

Այն Սեբաստացի Հայերն, որք անցեալ օր անդ գնացած էին իրենց կորսուեալ մէկ հայրենակիցին վրայ տեղեկութիւն առնելու համար, կրկին անգամ Հիսար գնացեր և ըսեր են թէ իրենց փնտռած մարդը Վարդան անուն 28-30 տարեկան երիտասարդ մըն է։

—Երեկի Սթամպուլի մէջ հետեւեալ դէպքը կը կարդանք. Մայրաքաղաքս բընակող հելլենացւոյ մը տասնմեայ տղան գողութեան համար արտասովոր հակամիտութիւն մը ունենալով, տան մէջ գըտնուած կարասիները կը գողնայ և խիստ աժան գներով կը ծախէ եղեր։ Հայրը քանիցս կը խրատէ և մինչեւ իսկ կը ծեծէ իւր տղան սակայն ի զուր։ Վերջապէս ճարն հատած հելլենական հիւպատոսարանը կը տանի իւր տղան. հոն հարկ եղած յորդորները կ'ընեն և ի վերջոյ կը բանտարկեն զնա, սակայն Հիւպատոսարանի գաւասներէն մին գիշեր մը իւր սենեակը կ'առնու այդ տղան խըրատելու համար։ Հետեւեալ առաւօտուն երբ տղան դուրս կը հանեն հօրը յանձնելու համար, կը տեսնեն թէ մէկ գիշերուան մէջ բաւականէն աւելի գիրցած է, Գաւասը կասկածելով, տղուն վրայ կը խուզարկէ և կը տեսնէ թէ իւր բոլոր ճերմակեղէնները գողցած և հագած էր։ Գաւասը տղան առնելով հօրը կը յանձնէ ըսելով որ անկարող է կրթել այդ տեսակ յամառ սրիկայ մը։

—Անցեալ կիրակի օր անգլիացի մը իւր կնոջ հետ մակոյկով Թարապիոյ քարափին ելլելու վրայ էր, երբ կնոջ ոտքը սահելով, ծովն ինկաւ. սակայն ամուսինը ձեռքէն բռնելով ազատեց իւր կինն։

—Անցեալ շաբաթ օր ի Բերա Փիրէճխանէ փողոցին մէջ տուն մը կողոպտուեցաւ, երբ տան տիրուհին՝ հայ կին մը՝ բացակայ կը գտնուէր։ Չարագործն 250 ոսկւոյ չափ գումար մը գողնալով, փախաւ։ Ոստիկանութիւնն այդ տան մօտ գտնուող նպարավաճառ մը ձերբակալեց, որովհետեւ մէկ քանի օրէ ի վեր կասկածելի մարդ մը այդ խանութը գալով, նպարավաճառին հետ կը խօսակցէր։

140 ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԱՐԴ ՄԸ

Մանասթըրի գաւառական լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Իպէկանի շրջակայ Ձաւրա գիւղին մէջ տակաւին կ'ապրի եղեր 140 տարեկան մարդ մը, Պապա Իսմայիլ։ Այս երկայնակեաց ծերունին բոլորովին առողջ է եղեր, ակռաներն ամբողջ, իւր բոլոր ֆիզիքական կարողութիւնները կատարեալ և հեռուէն կրնայ յստակօրէն նշմարել ամեն ինչ, միայն ականջները քիչ մը խուլցեր են։ Պապա Իսմայիլ կը գործածէ եղեր ամեն տեսակ հրացաններ և առանց վրիպելու կը զարնէ նպատակակէտը։ Ծերունին ունի երկու զաւակ մին 75 տարեկան եւ միւսը 20։ Երեք անգամ ամուսնացեր է. առաջին կինը 85 տարեկան մեռեր է և երկրորդ անգամ ամուսնանալով սա եւս 80 տարեկան մեռեր է։ Պապա Իսմայիլ երրորդ անգամ ամուսնանալուն 100 տարեկան է եղեր և կոյս աղջկան մը հետ ամուսնացեր է, ուրկից ունեցած է իւր վերջին զաւակը։ Ծերունին ամեն օր երեք չորս ժամ կը քալէ եղեր անտառներէն փայտ կրելու պատրուակաւ և տան մէջ ալ միշտ կ'աշխատի։

Պապա Իսմայիլ կ'զգուշանայ եղեր խիստ պաղ ջուրէ ինչպէս նաեւ խիստ տաք կերակուրներէ և իւր ամեն կերածները կը մարսէ ամենայն դիւրութեամբ։

Երկրագործական կեդրոնական քննիչ Աղամոն էֆէնտիի մէկ տեղեկագիրն, որ վաւերացեալ է ձեռնհաս մարմնոյն կողմէ, ծանուցած է թէ Րումէլիի երկաթուղեաց ընկերութիւնը Ադրիանուպոլսոյ այլ և այլ կայարաններէ բերուած ձմերուկի և սեխի իւրաքանչիւր վակոնին համար այնպիսի փոխադրութեան ծախք մը կ'առնու, որ բնաւ չհամապատասխաներ ապրանաց իսկական արժէքին։ Առեւտրական նախարարութիւնն եւս երկաթուղեաց ընկերութեան դիմած է այդ գնոց վրայ զեղչ մը ընելու համար։ Ընկերութիւնն իւրաքանչիւր վակոնի համար իւր մասնաւոր սակագնէն հարիւր ղրուշ զեղչած է։ Քաղաքապետութիւն ալ ջնջած է այն յիսուն ղրուշի տուրքն, զոր կը գանձէր ձմերուկ ու սեխ բեռցած իւրաքանչիւր վակոնէ։ Այս տնօրինութեանց շնորհիւ այդ կողմերու ձմերուկ և սեխ մշակող գիւղացիք տարեկան 8000 ոսկւոյ չափ շահ մը պիտի ունենան։

—Պետական Խորհրդոյ օրէնսդիր ճիւղը կանոնագիր մը պիտի պատրաստէ քանթարճիներու՝ ժողովրդեան հետ ունեցած գործառնութեանց սահման մը դնելու և ցարդ տեղի ունեցած զեղծմանց առաջքն առնելու համար։

ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ՀԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻԿ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Հրատարակուեցաւ 38րդ թերթն որ կը հասնի մինչեւ Lichen բառը։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԴԷՊՔԵՐՆ ԱՆԳԼԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ, 8 յուլիս.—Նռնակաւոր (Grenadier, Գռընատիէ) կոչուած ընտիր պահակազօրաց Բ. վաշտն, որ կը բնակի Ուէլլինկթընի զօրանոցին մէջ, երէկ մերժեց ի կարգ շարուիլ՝ որպէս զի սպայք հագուստներն աչքէ անցունեն։ Իրենց սենեակներէն դուրս չելան զինուորք։ Գնդապետն և սպայակոյտի մի քանի անդամք խորհրդակցելով, եւ կեցան զօրքն աչքէ անցունելէ։ Գնդապետն ի կարգ շարել տալով զինուորները, խրատներ տուաւ անոնց։ Զօրքերը սուլեցին իւր խօսքեր։ Կը կարծուի թէ այն գունդ (որոյ մասը կը կազմէ այս վաշտ) գաղթականութեանց մէջ ծառայութեան պիտի կոչուի (իբրեւ պատիժ)։

—Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, արտաքին գործոց նախարար Պ. Մաթիուս հարցման մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ ոստիկանութեան մէջ պատահած ծայրայեղութիւնք չափազանցօրէն պատմուած են։ Եղածը սա է միայն. թէ անցեալ շաբաթ օր Պօու-Սթրիթի կայարանին մէջ 39 անփորձ երիտասարդ Փոլիսմէններ ինչ ինչ ըմբոստ վարմանց մէջ գտնուած են, եւ անմիջապէս պաշտօնանկ եղած։ Իսկ հին և փորձ ոստիկանաց ընթացքն համաձայն եղաւ Լոնտոնի ոստիկանութեան լաւագոյն աւանդութեանց։ Ոստիկանութեան ամեն կայարանաց մէջ միջոցներ ձեռք առնուած են որպէս զի ոստիկանք ճշդիւ կատարեն իրենց պարտաւորութիւնները։

—Երէկ իրիկուն նոր անկարգութիւնք ի Պօու-Սթրիթ։ Ձիաւոր ոստիկանութիւնը փորձեց ցրուել խուռն բազմութիւնը։ Մի քանի վիրաւորք։ Շատ մը ձերբակալութիւնք։ Հեծելազօրաց գումարտակ մը հետեւեցաւ Կալէսի իշխանին՝ Օփերայի Թատրոնէն ելնելուն ատեն։

ՉԻՆԱՍՏԱՆ ԿԸ ՇԱՐԺԻ

ԼՈՆՏՈՆ, 8.—Շանկայէ կը հեռագրուի առ Ռիւթեր թէ Չինու կառավարութիւնը մտադիր է 30 միլիոն թայէլի մեծ փոխառութիւն մը կնքել՝ Մանչուրիոյ մէջէն ռազմական երկաթուղւոյ մը շինութեան համար։

ԴԷՊՔԵՐՆ Ի ՍՊԱՆԻԱ

ՎԱԼԷՆՑԻԱ, 8.—Քոլէրայի նաւահանգստին հնտախտէ վարակուած լինելը պաշտօնապէս յայտարարեցաւ, (և հետեւապէս հնտախտի վերաբերեալ տնօրինութիւնք անդ եւս սկսան գործադրուիլ։) Վալենցիոյ նահանգին մէջ եւս հնտախտը թեթեւ կմն աւելցած է։

ՄԱՏՐԻՏ, 8.—(Պահպանողական նոր նախարարութեան կազմութեան առթիւ) այսօր Սպանիոյ Ծերակոյտին և Երեսփ. Ժողովոյն մէջ Քրիստինէ Թագուհւոյն մէկ հրամանագիրը կարդացուեցաւ, որով առժամապէս կը յետաձգէ երկուց Ժողովոց նիստերը։—Նախարարաց խորհուրդն որոշեց նահանգապետներուն շրջաբերական մը զրկելով բացատրել նոր վարչութեան քաղաքականութիւնն և յանձնարարել որ օրէնքներն ազատական մտօք ի կիր առնուին։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ 7-8.—Անճիշդ է լրագրաց ոմանց լուրը թէ Վիլհէլմ կայսր դէպի Բիլ ուղեւորած պահուն տեսակցեր է Պիզմարք իշխանին հետ Սվարցենպէքի կայարանին մէջ։

ՊԵՐԼԻՆ, 8.—Նիւ-Եորքի հրացանաձիգներն որք հրացանաձգութեան միջազգային մրցման համար ի Պերլին եկած են՝ այսօր Ֆրիտրիխսրուէ կ՚երթան յայցելութիւն Պիզմարք իշխանի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 8.—Հանրապետական ընտրելի Զօր. Թրիքօշ ի Սէն-Տիէ երեսփոխան ընտրեցաւ 7,178 քուէով, մինչ իւր հակառակորդ, պուլանժէական հրամատար Փիքօ, (որ ընտրութիւնն անվաւեր հռչակուած էր Երեսփ. Ժողովէն,) 5,757 քուէ միայն կրցաւ ստանալ։

(Ի Սէն Տիէ հրամատար Փիքօ Պ. Ժիւլ Ֆէրրիի յաղթելով պահ մը մեծ փայլ տուաւ Պուլանժէութեան։ Երեսփ. Ժողովը զայս ընտրութիւն անվաւեր հռչակելու յանդգնութիւնն ունեցաւ։ Բայց նոր ընտրութեան արդիւնքը Ժողովոյն իրաւունք կուտայ.—Պուլանժէութեան ընդհանուր Ֆրանսայի մէջ կրած պարտութեան այս անգամ նոյն ինքն հրամատար Փիքօ վճռականկից կը լինի։ (Ծ. Խ)

ՓԱՐԻԶ, 8.—(Ա. Հ. Գ.*)—Դիէբէ հասանելն է այժմ Բէ (°.°) Ֆրանսական կառավարութեան առաջարկած նոր փոխառութիւնը չպիտի քուէարկուի ելմտացոյցի վիճաբանութենէն յառաջ, որ անտարակոյս տեղի պիտի ունենայ առաջիկայ դեկտ. ամսոյ մէջ։ (Այս լուր մի քանի շաբաթ առաջ երեւցաւ Փարիզեան և տեղական լրագրաց մէջ։ Ծ. Խ.)

Ա. Հ. Գ.—Պ. Ռիպօ որոշեց Պ. Լօռի հարցապնդումը չընդունիլ Զանզիպարեան խնդրոյն վրայ՝ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ վերջնական պատասխան չստացած։

ՀՈՒՆՁՔԵՐՆ Ի ՌՈՒՍԻԱ, ԱՄԵՐԻԿԱ ԵՒ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ, 8.—Ռուսիոյ ելեւմտից նախարարութեան տեղեկագիրը կը յայտնէ թէ աշնանային և գարնանային վար ու ցանք յունիս ամսոյ սկիզբը շատ լաւ վիճակ մ՚ունէին Եւրոպական Ռուսիոյ արեւմտեան և հարաւային նահանգաց ոմանց մէջ։ Պարզապէս լաւ վիճակ մ՚ունէին ուրիշ մի քանի նահանգաց մէջ, և նուազ գոհացուցիչ վիճակ՝ արեւելեան նահանգաց մէջ։ Ցառաշինկայ աշնան Ռուսիայէն արմտեաց մեծաքանակ արտածում մը կ՚ակնկալուի, ըստ որում Ամերիկայի և Հնդկաստանի մէջ հունձքերն այս տարի անյաջող են։

(*) Արեւելեան Հեռագրական Գործակալութենէն հաղորդեալ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ՊՐՈՒՍԷԼ, 8.—Բուռն մրրիկ Հիւսիսային Ծովուն մէջ։ Եռակայմ առագաստանաւ մը և մի քանի ձկնորսանաւեր կորան։

ՊԷԼԿՐԱՏ, 8.—Սերպ կառավարութիւնը կը բանակցի անգլիական վաճառատան մը հետ, ի Սերպիա գործարան մը հաստատելու համար, որ խոզի միսն յաղած, պալուխ և երշիկ շինէ, և այս կերպիւ օտար երկիրներ արտածուելու յարմար վիճակի մէջ դնէ։ Այս գործարան հաւանօրէն ի Նիշ պիտի հաստատուի։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 27 Յունիս

ԸՆԹԱՑԻՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամս. Լոնտրայի վրայ (պահքայի)	109 1/2	
3 » » » (վճռելին)	109 1/8	
3 » Բարիզի » (պահքայի)	23	2 1/2
3 » » » (վճռելին)	23	7 1/2

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միւզ. Ս. Սէրի)	19 22
Զօրաւոր գոցուելէն վերջը »	19 25
Բէրայի մէջ »	— —
Ֆառաւօտեան բացուելուն »	19 32
Կէս օրին »	19 28

ՒՍԹԻԳՐԱՖԻ ՏԱՀՒԼԻ

Երէկ երեկոյ	58 38
Այս առաւօտ	— —
Կէս օր	— —

ԸՆԹԱՑԻՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Թուրքաց Թիւն	A. Սէրի	40 1/4
»	B. »	23 5/8
»	C. »	19 38

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Օսմանեան Դրամատուն	Անգլ.	Լր	4 36 Գ. Կ
Տէրէքի Դրամատուն	Օսմ.	»	9 26 » »
Գանձ ըզ Գօնշ	»	»	7 6 » »
Օսմ. Շահ Ընկերութիւն	»	»	4 35 » »
Թումպէքի	»	»	505
Բուրսէ երկաթուղի		Ֆր	75 1/2
Անատոլեան երկաթուղի Գ. Կ.			138

ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	Պղն.	...	100
20 Ֆրանքնոց	»	...	87 28
Անգլիական ոսկի	»	...	110 20
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	...	108
Իմփէրիալ	»	...	90 20
Դըկաթ	»	...	51 20
Բուրսէի Թղթադրամ	»	...	7 89
» արծաթ	»	...	80 20
Մէճ. արծաթ. (տարբ)	»	...	108 3
Վէյնեց	»	...	103 20
Հինգնոց	»	...	103 10
Մէթալիք	»	...	100 10
Թալէրք	»	...	13 10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 8 Յուլիս, ժամ 3 վայր 50 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	91 12 1/2
» » 4 1/2 %	106 75
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	18 20
Օսմանեան երկաթուղի	76
» Բէժիի բաժնեթուղթ	263 75
Գանք Օթօման	571 25
Գրէտի Լիոնէ	740
Իտալական Ռանթ 5 %	92 95
Հելլենական 5 %	467
Եգիպտ. Թիւրք (1890)	408 75
Եգիպտական միացեալ	482 12 1/2
Գանք ըզ Բարի	822 50
Օսմ. Ճանք. արժէթուղթ	454 37 1/2
Սուէզի ջրանցք	2320
Սպանիական արտաքին	75 7/16
Ռիօ Թինթօ	566 25
Մէռիտիոնօ	697 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 23 1/2

Լոնտոն, 8 Յուլիս, ժամ 6 վայր — երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	96 3/16
Օսմ. » Սէրի Դ.	18
» » » Ա.	40 1/4
» » » Բ.	23 5/8
» » » Գ.	18 1/8
Փոխառութիւն 1877	102
Գանք Օթօման	12 3/4
Եգիպտական միացեալ (ՈՒՆԻՖԻՅԷ)	95 3/16
» առանձ. (բրիվիլեժիէ)	100 5/8
Տոլրա Սանթէ	85 7/8
Տօժանկայ (փոխառ. Բօչիլտ)	100 1/2
Հելլենական 5 %	90 1/2
Մօնօփօլ »	74 1/2
Ռուսական 1889	96 1/2
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 24

Վիէննա, 8 Յուլիս, ժամ — վայր —

Օսմանեան երկաթուղի	36
» Բէժիի բաժնեթուղթ	119
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	117 25

Պերլին, 8 Յուլիս, ժամ — վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 37 1/2
Բուսլ Թղթադրամ	234 75
Օսմանեան երկաթուղի	79 50
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	18 10

ԲԱԴՐԻՈԴԻՔ

ԻՌԼԱՆՏԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԳՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հիմնուած 1824ին 1,500,000 ոսկի դրամագլխով

Տ.

Պատիւ ունիմ ծանուցանել ձեզ թէ Պ. ԱԼՊԵՐ ՀՈՖՄԱՆ ընդհանուր գործակալ անուանած եմ բոլոր Թուրքիոյ համար, հրդեհի դէմ ամէն շարժական ու անշարժ գոյք ապահովելու լիազօր արտօնութեամբ, շատ չափաւոր գիներով։

Ընդունեցէք սիրալիր յարգանքներս.

Տըպլին, 1 յուլիս 1890

ՊԷՐՆԱՐՏ Հ. ՕՐԷՑԼԻ

Տնօրէն

Ընդհանուր գործակալութիւն ի Կ. Պոլիս, Քասնթօրուլօ խան, 15, 16 և 17, Օրոզդի Պաք և ընկ. տան գլխաւոր դրան դիմաց, Պոլիս։ 207 1—15

ՍԱՀԱԿ–ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆ

(Տօք. Էրէմ Բէյէն)

Անցնինք այժմ այսօրինակ երկասիրութեան մը յաջողութեան երկրորդ պայմանին՝ զոր նշանակեցինք ի սկզբան։ Ջերմապէս կը յայտնեմք մեր խնդակցութիւնն ի մասին այն պատրաստութեան՝ զոր ունեցած է Արժ. Թարգմանիչն եւրոպական կարեւորագոյն լեզուաց հմուտ գոլով և աչքէ անցուցած լինելով մամնաւորապէս ինչ որ ազգային կամ օտարազգի բանասէրք հրատարակած են զԽորենացւոյ։ Սակայն իւր առաջադրած և ի յանձն հանած գործն ուսումնասիրելու համար առ ձեռն պատրաստ գտնուած սահմանափակ թուով գրուածոց միայն հետեւելով՝ անուղղակի գրուածներէ՝ որպէս պարտն է՝ օգուտ չէ քաղած։

Ներուի ինձ նաեւ ըսել թէ Արժ. Թարգմանիչն իւր լեզուագիտութեամբը կը զեղծանէ գաղիերէն՝ գերմաներէն՝ ռուսերէն՝ լատիներէն և յունարէն հատուածներ չալքելով ի ծանօթութիւնս, և այս անչուշտ գրական շռայլանք մը կրնայ համարուիլ, վասն զի «գրաբարը մեծագոյն մասին անմատչելի լինելու համար» Խորենացին աշխարհաբարի վերածողն իւր ամբողջ երկասիրութեան մէջ հասկնալի լինելու առաջադրութենէն պէտք չէր որ վրիպէր։

Զիա՛րդ և իցէ, բաւական է որ Արժ. Երկասիրողը կարդացած է Ք. Պատկանեանի, Մ. Էմինի, Գարագաշեանի, Կուտշմիդի և այլոց գրուածները զԽորենացւոյ. և այս պարագայն իւր գործոյն վրայ իրաւամբ կրնայ դարձնել բանասիրաց հետաքրքիր ուշքն, որք պիտի ակնկալեն տեսնել «երկար տարիների արդիւնք» եղող այդ երկասիրութեան մէջ մի նոր տեսութիւն կամ քննադատութեամբ ձեռք բերուած ուղղախոհ կարծիքներ և կամ գէթ հանճարեղ ենթադրութիւններ, բայց այս ամէն յոյսեր բնականաբար ի բաց կը ցրուին այն յայտարարութեան առջեւ զոր Թարգմանիչը կ՚ընէ իւր Առաջաբանի մէջ (ՀԵ). «Մ. Խորենացու և նորա գրուածի մասին այլ և այլ ժամանակներ դուրս են եկել և առանձին քննութիւններ, որոնք աւելի կամ պակաս յաջողութեամբ ու հմտութեամբ աշխատել են պարզել Մ. Խորենացու պատմութեան արժանաւորութիւններն ու թերութիւնները, թէպէտ կարելի է հաստատ ասել, որ դեռ այժմ էլ հնարաւոր է և կարելի չէ հաստատ և վերջնական դատողութիւն յայտնել այս մասին։»

Արդարեւ չունէինք ինչ ասել առ այդ, Երկասիրողին վերապահեալ իրաւունքն համարելով այդ զգուշաւոր ընթացքը, մանաւանդ որ դեռ Ազգին մէջ քննական կարծեաց ազատ մուտք չէ տրուած, և թէ՝ բանասիրաց կարծիքները մեր պատմահօր շուրջն յուզուող խնդրոց մասին չեն համաձայն իրերաց։ Սակայն զարմանալի է որ ինքն իսկ Արժ. Խորէն վարդապետ իւր ձեռամբ կը քակէ այդ ցանկը, ի ծանօթութիւնս իւր գոգցես անգիտակցաբար յեղլով անպիսի քննական տեսութիւններ որք չարաչար հակասութիւն մ՚են իւր յայտարարութեան դէմ։ Եթէ աչքէ անցունեմք իւր գրքին (77) ծանօթութիւնն, պիտի տեսնեմք հոն Ք. Պատկանեանի և այլոց քննական կարծիքներն հայոց անուան մասին. «Խորենացին ասորական աղբիւրների հիմի վրայ՝ որոնք երկբայելի արժանաւորութիւն ունին. միևնոյն սխալն է անում, վերագրելով Արմէն անունի ծագումն Արամ՝ որ հայկեան սերունդից էր…» Ուստի Մ. Խորենացու հաւատացունելն թէ ազգն իւր անունն երկրորդ նախահայրն է համարում Արամին, անհիմն է։» Այս տողերն ընդունիլ առանց ոևէ հերքման՝ կը նշանակէ ընդունիլ քննադատական հիմնական կարծիք մը և այն ատեն առաւել կարեւոր խնդրոց մասին եւս հարկ կը լինէր յառաջ բերել քննական տեսութիւններ, մանաւանդ ինչ որ քննադատութիւնն լուսաբանած է Խորենացւոյ պատմութեան աղբիւրներու նկատմամբ։

Գործոյն յաջողութեան երրորդ պայման նշանակեցինք արտաքին հմտութիւն, պատմական, մատենագրական, եկեղեցական և այլն, և ահա այդ հմտութիւնը դիւրին է տեսնել այն ծանօթութեանց մէջ որք Արժ. Խորէն վարդապետի երկասիրութեան պսակը կը յօրինեն և առանց որոց աննշանակ ձեռնարկութիւն մը կրնար դառնալ Խորենացւոյ պատմութեան չոր ու ցամաք աշխարհաբար թարգմանութիւնը։ Սակայն ծանօթութեանց մէջէն կարի աննշան մաս մը միայն պէտք է հանել Թարգմանչին՝ իբրեւ իւր անձնական ուսումնասիրութեանց արգասիք. այլն ամենայն երկրորդաձեռն հմտութիւն (érudition de seconde main) մ՚է, ինչպէս արդէն կը խոստովանի Արժ. Թարգմանիչն, վասնզի շատ ինչ հաւաքած է գլխաւորապէս Լանկլուայի, Մ. Էմինի գրուածներէն։ Այսուամենայնիւ բնագրին կարեւոր կէտերէն ոմանք լուսաբանութենէ զուրկ մնացած են և երկրորդական ծանօթութիւնք անմեծ տեղը բռնած։ Զարմանօք կը տեսնենք նաեւ որ Արժ. Թարգմանիչն Լանկլուայի հմուտ ծանօթութիւններն բառ առ բառ յառաջ բերելու ատեն իբր իւր անձնական ուսումնասիրութիւնն կը ներկայացնէ զայնս ի պատրաստս ընթերցողին՝ չյիշելով զԼանկլուա, մինչ անկարեւոր ծանօթութեանց մէջ կը գրէ. «Լանկլուա ասում է թէ Եւսեբիոսի ձեռագիրք կան մինչեւ ցայժմ յիշխաժին» (Ծան. 254). «Լանկլուան ասում է թէ Զգօն գիրքը թարգմանեց և հրատարակեց Հռովմում Անտոնելլի կարդինալը» ասլն (Ծան. 562)։

Զենք վարանիր ըսելու թէ այն պատրաստ նիւթերուն մէջ զորս լիաբուռն քաղած է՝ չէ խոյ նայած այն աղբիւրներն յորս գիտած են նոր տաղանդներ լուսաբանելու կամ բացատրելու համար զԽորենացին։ Գրական անփութութեան գործ մ՚է այս՝ ո՛չ ի դէպ բանասէրի, և պարզ օրինակով մը միայն կրնայ արդարանալ ըստ պատեհի։

Եօթանասունէ աւելի ծանօթութեանց մասին ունիմ նշանակած անճշդութիւններ և սխալներ, բայց ուրիշ ժամանակ տեղեկագրիս անձուկ սահմանը չներեր երկայնաձգել զբանս, բաւական կը համարիմ նոցանէ մի քանին յառաջ բերել ցոյց տալու համար Թարգմանչին անձնական հմտութեան արժէքը։

(12) Ծանօթութեան մէջ Աղեքսանդր Բազմավէպի համար կը գրէ. «Մ. Էմին ասում է թէ Ա. դարի երկրորդ կիսում Ք. Ծ. յետոյ նա ապրում էր Հռովմում.»—Աղեքսանդր Բազմավէպ Քրիստոսէ դար մը յառաջ կ՚ապրէր։

(124) Ծանօթ. Հրաչեայի ժամանակակից Նաբուգոդոնոսորն ո՛չ թէ առաջինն այլ երկրորդն (կամ ինչ ըս թէ Ասուրբանիբալ) կը նկատէ. եւ անմիջապէս յետոյ առաջին Նաբուգոդոնոսորին կուտայ Հրաչեայի ժամանակակից լինելու պարագայն։ Զ՚մոռնանք նաեւ դիտել տալու թէ 600 թուականը տրուած է հոս Հրաչեայի, մինչ ի յաւելուածի գրոյն՝ ժամանակագրական ցուցակի մէջ 700 թուական նշանակուած է։

(160) Ծանօթ. Արժ. Թարգմանիչն «սեննաք Վահագնի» կը կոչէ Վահեվանեան մեհեանը, մինչդեռ այդ անունը կը կրէր Աստղկան մեհեանը կամ Բագինը եւ Անահտայ Ոսկեմօր, Ոսկեհօր, Ոսկեծին մականունններն Աստղկան կ՚ընծայէ անգիտութեամբ։

(204) Ծանօթ. Թարգմանիչն՝ ինչպէս ինքն կ՚ըսէ, մեծամասնութեան հասկցածին հետեւելով՝ Խորենացւոյ Բ. գիրք Զգլխոյն հատուածներէն մին՝ յորում Մօրին դեղ... և է մօրն դեղ իւրարու մօտ գործածուած են թարգմանելու ատեն կ՚առաջարկէ առաջնոյն դեղ մի գտնել, և երկրորդին դեղ դեղատու. յետոյ վրիպակակարգին մէջ դեղ դեղատուն կը փոխէ Մեծամօրի, որով Թարգմանութիւնն անիմաստ բան մի կը դառնայ, վասնզի հարկ կը լինի կարդալ այսպէս. «Անդէն Մեծամօրի ափին բնակում (բանակում) է այն դեղատուն իւր մեծ գետը... իջնում և խառնըւում է Մեծամօրի հետ։»

208) Ծանօթ. գրուած է թէ ԺԵ. դարուն երբ բոլորովին ընկճեցան նախարարական ցեղերը նոր եւս վերջացաւ, և ԺԵն դարուն սկսեցին գործածել նոյն կամ նոյն վերջաւորութիւնը։— ԺԵ. դարէն յետոյ ո՞րն է միջին դարը։

(237) Ծանօթ. Անձեւացիք սխալմամբ Տուրուբերանի գաւառ է նշանակուած, ուր ի յաւելուածի գրոցն դրուած Աղձնեաց գաւառ է Վասպուրականի։

(270) Ծանօթ. Արժ. Երկասիրողն կը գրէ թէ «պէտք չէ շփոթել Անի ամրոցը Անի քաղաքի հետ» և առաջին անգամ ինքն կը շփոթէ զանոնք 435 ծանօթութեան մէջ գրելով, «Անի ամրոցը կոչվում է այժմ Ալաշկերտ՝ Արարատեան նահանգում ! !»

(308) Ծանօթ. Հոս Եւսեբեայ Քրոնիկոնէն Լատիներէն վկայութիւն մը յառաջ կը բերուի զԱրգարէ. զարմանալի չէ՞ որ՝ հայերէն գրքի մը մէջ հայերէն բնագրի վրայ թարգմանուած Լատիներէն հատուածի մը նախապատուութիւն կը տրուի յանդէպս։ Պատճառն այն է սակայն զի Արժ. Թարգմանիչն աղբիւրներու վրայ չէ նայած բնագրին, այլ ի պատրաստի ընդունած է ինչ որ կը գտնուի մանաւանդ առ Լանկլուայի (Տես նաեւ 181 Ծանօթ.ը)։

(323) Ծանօթ. Կարծել կը տրուի թէ Եւսեբիոս պատկերամարտ (!) լինելուն պատճառաւ միայն լռած է զանձեռագործ պատկերէն Քրիստոսի, և յետոյ 336 ծանօթութեան մէջ «վերջին ժամանակներում յարմարեցրած աւանդութիւն մը» կը կոչուի այն։

(335) Ծանօթ. Արժ. Թարգմանիչը կը գրէ. «Լաբուբնիա Աբգարի մահը և Սանատրուկի էլնելը յիշատակում է լռելեայն.» Լաբուբնիա չը ճանչեր զՍանատրուկ որ Արտաշէս մէջ անկախ իշխան մ՚էր, այլ զԱնանուն։—Լաբուբնիայի գրուածոյն նըկատմամբ վերջին ժամանակաց քննական տեսութիւնք անծանօթ են Թարգմանչին և ո՛չ այսչափ միայն, այլ և Հայերէն բնագրին եւս ինչ ասելու չունի, վասնզի Լանկլուայէ օրինակելով Patrocinia (կարդա Patronicia) տպագրական սխալն նոյնութեամբ տառադարձելով կը գրէ Պատրօշինիա, փոխանակ Պատրոնիկէի՝ որ անծանօթ անուն մը չէ առ մեզ։

(441) Ծանօթութեան մէջ Եմրանի անունն ճշդելու նպատակաւ Աստուածաշունչի Սլաւոնական և Ֆրանսական Թարգմանութեանց կը դիմուի՝. Հայերէն բնագրին նայելու եր նոյնն անդամ մը՝ տեսնելու համար թէ Զեմրան նոյնն է նաեւ ի Թարգմանութեան Եօթանասնից։

(464) Ծանօթ. Սխալմամբ Յէլիքս Նէմի կ՚ընծայուի ինչ որ Լանկլուայէն Թարգմանուած է բառ առ բառ։

(499) Լանկլուայի ծանօթութենէն հետեւցնելով՝ Արժ. Թարգմանիչն կը յաւելու իւր կողմանէ թէ՝ «Մովսէս Խորենացու եւ յետոյ Հայոց Կաթողիկոսն Ներսէս Շնորհալին Յովհաննէս Սարկաւագին եւս յիշատակում է, Տրդատի Ալանների դէմ պատերազմը պատմելիս»։ Եթէ Խորէն վարդապետ Ցովհաննէս Սարկաւագին նայած լինէր մի այդպիսի ենթադրութիւն չպիտի ընէր իւրովի։ Պարզ իրողութիւնն այն է որ մէկը Տրդատի վերայ ընդհանուր կը խօսի միայն։ Այս Տրդատայ (Տիրիթ) մասին՝ որ անծանօթ է Խորենացւոյն՝ աւելի հոս պէտք էր խօսիլ քան թէ 344 ծանօթութեան մէջ։

(562) Ծանօթ. Զգօն գիրքը տակաւին Ցակոբ Մծբնայ Հայրապետի գրուածն է ըստ Ստեփանէ վարդապետի։ Տեղեկութիւն չունի թէ այդ գրոց ասորի բնագիրն՝ զոր հեղինակ է Աֆրաատ իմաստուն (զգօն) պարսիկն՝ քանի մը տարիներ յառաջ լոյս տեսած է արդէն։

(616) Ծանօթ. Խորենացւոյ պատմութեան հակառակ է Գ. գիրք ԻԴ. գլխոյն մէջ Ողոմպիադայի համար գրուած «ստորին ծովուն փոխել «ստորին ծով», վասնզի ըստ Խորենացւոյ՝ Փառանձեմ յետ Ողոմպիադայ կին եղած է Արշակի։ Թողունք որ եթէ Փառանձեմ եղած լինի առաջին կինն Արշակայ, հարկ կը լինի բացատրութիւն մը տալ թէ ի՞նչպէս Սուրբ Հայրապետն Ներսէս երկրորդ կին մը տնօրէնել կը բերէ Ցունաստանէն առ Արշակ (Գ. ԻԱ)։

(720) Ծանօթ. Բոզբորիտ կոչուած աղանդաւորներու մասին կը գրէ թէ «Այս աղանդին անկարկում էր մեր պատմահայրն սոյն (Գ) գրքի (ԽԵ) գլխում.» Ցիւրում տեղւոյ նախապէս տրուած 671 ծանօթութիւնն այդպիսի ինչ չտայ գուշակել ընթերցողին։ Դժուարին չէ տեսնել սակայն թէ այդ գլխոյն մէջ Խորենացին ո՛չ թէ մասնաւոր աղանդի մը կ՚ակնարկէ եթանոսութեան՝ որ մինչեւ յայն ժամանակս մնացած էր Գողթն գաւառի մէջ։ Բաց աստի՝ Բոզբորիտ յունական բաժնի մէջ երեւցած էին, և այս յայտ է ի բանից Ատտիկեայ զոր գրեց առ մերս Սահակ. «Քեզ իշխանութիւն է տրվում վարդապետելու Բոզբորիտ (ի յունական բաժնի) եւ Բորբորիտոնների աղանդը կա՛մ համոզել կամ դուրս հալածել (Գ. ԾԷ.)»

(752) Ծանօթութեան մէջ Թարգմանիչն է գուր ջանացած է Պրոդէիադ (ըստ յն. Պրոպոնտիս) բառով Սերապիս կամ Պղուտոն աստուածներն իմանալ։ Ի պարզաբան Ակէտոնիքը (որ հայերէն բնագիրն եւս չէ ունեցած իւր առջեւ. Արժ. Թարգմանիչը) երկու երեք անգամ յիշատակուած է այդ անունն իբրեւ անուն կղզւոյ։ Ուստի ըստ ամենայն հաւանականութեան Խորենացի «ի Սանդարամետապետէն Պրոդէիադայ» ըսելով ո՛չ թէ Պղուտոնի իբրև բացայայտ կ՚իմանայ «Սանդարամետապետ»ին, այլ մանաւանդ յատկացուցիչ, այսինքն կուզէ ըսել Պրոտէիատայ (կղզւոյն) Սանդարամետապետին՝ որ է Սերապիս կամ Պղուտոն։

ԵՂԻՇԷ Վ. ԴՈՒՐԵԱՆ

(Ծարաւաղբիւր)

ԱՌ ԸՆԹԵՐՑՈՂՍ

Ստորագրեալս պատիւ ունի ներկայիւս ծանուցանել իր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ Եւրոպայի հռչակաւոր գործարաններէն այն ինչ բերել տուած է նոր և վերջին կատարելագործութեան համեմատ մեքենայներ, ժամանակիս պահանջմանց ըստ ամենայնի յարմար, որոնցմով կարելի է ամէն չափով և ձեւով լուսանկարներ արտադրել ի կատարեալ գոհունակութիւն ամենէն դժուարահաճ յաճախորդաց։

Մեր բազմաթիւ բարեկամք կարող են համոզուիլ մեր ըսածներուն պարզ այցելութեամբ ի մեր գործատուն, ուր կարող պիտի լինին ունենալ գերազանցելի գներով ընտիր և ամենամաքուր լուսանկարներ։ Ստորագրեալս միշտ անձամբ կը հանէ լուսանկարներն առանց երկրորդական պաշտօնէից ձեռքը ձգելու։

Արդէն 25 տարիներէ ի վեր մեր յաճախորդաց նկատմամբ մեր տան ունեցած բարւոք յարաբերութիւններն ինքնին բացայայտ ապացոյցներ են մեր ըսածներուն ճշդութեան։

Օդը երբ ամպոտ է, լուսանկարն երբեք տարբերութիւն չունենար. գործատանս մէջ թէ արանց և թէ կանանց համար մասնաւոր վարսայարդար մը կը գտնուի։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ ՆԻԿՕԼԱՔԻ ԱՆՏՐԻՈՄԵՆՕ

99, Սուլթան Պայազիտ Քէօփրիւլիւ Պազը, 99

204 Կ. Պոլիս 2—90

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Երզագ վէ համտմ անպարլարը իչիւն ալընաճագ Ֆուրնիյէ էքմէքրա խուսարմաչէթ մօմը իլէ սօղան, չայիր վէ եուլաֆըն միւնագասասընա պաշլանաճաղընտան թալիպ օլանլարըն բազար վէ չարշէնպիհ կիւնլէրի Խաղինէի Խասսաի Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

21 հազիրան 306

297 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԷՐԻ

Թէճհիզաթը ճէնիւտիյէ իչիւն մէվճուտ լազիմ ըլան ... ղալէէմք ղօմը բիւյիւք ալըյ միւնագասասըն տօքուզ պին մէթրօ լաճիվէրտ վէ նեֆիրաթ չուգասը իլէ իքի ներիզ սէքսէն պէշ պին մէթրօ պօզ Ինկիլթէրրա ասասընըն հազիրանըն եիրմի ...

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԷՐԻ

... սէքիզինճի կիւնի թէքրար միւնագասայէ ի ճրա օլունաճաղ եէվմը մէզքիւրտէ դարարը գաթիյէի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ օթուզընճը կիւնի եւիզտէ պէշ թէնզիլաթընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

26 հազիրան 1890 261

Նօ. 51 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԷՐԻ

Կիրիտ Ֆըրգասընա կէօնտէրիլմէք վէ Թարիխի գարարտա հէմճն վէ քեամիլէն թէսլիմ խուրմա վէ ճէվզը օլտուղը չուվալլարը ճէտիտ վէ գալըն գանավաչօտան օլմագ իւզրէ միւպայեա օլունաճագ տէօրթ պին չուվալ սագիզին պէհեր գըյեսի գըրգ սէքիզ փարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ հազիրանըն եիրմի սէքիզինճի բէնչշէմպիհ կիւնիւ եւիզտէ պէշ օլնամագ իւզրէ գաթիէն իհալէսի իճրա գըլընաճաղը ճիհէթլէ իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

26 հազիրան 1890 262

Նօ. 52 1—2

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԷՐԻ

Հայվանաթը միրիյէ իչիւն միւպայեա օլունաճաղը էվվէլճէ իլան գըլընան իքի միլիոն գըյէ քիեաճըն պէհէր գըյէսի եիրմի իքի փարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ հազիրանըն եիրմի եէտինճի կիւնի գարարը գաթիյէի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի եւիզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղը ճիհէթլէ իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

25 հազիրան 1890 257

Նօ. 47 2—2

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԷՐԻ

Մինտէր եուզը գըրքը ճէտիտ ալթը պին, պէհէր գըյէսի ճէտիտ իքի զուրուշ օթուզ սէքիզ փարա։

Գըզըլճըգ ազաճընտան սալթարա թըփասը ատէտ օն պին, պէհէրի օն պիր զուրուշ փարա։

Մէնկէնէ մուգավասը ատէտ պին, պէհէրի իւչ զուրուշ փարա։

Ֆօզալը նէֆիրաթ բիւսկիւլիւ ատէտ գըրգ պին, պէհէրի եիրմի պէշ տօգուզ փարա։

Դասա քէնտիրինտէն եէրլի իմալի իբ, գըյէսի ճէտիտ ալթը պին, պէհէր գըյէսի ճէտիտի 5 զուրուշ զուրուշ։

Նիզամիյէ էյալէթ վէ Սարաճխանէ անպարլարը իլէ Իզմիտ Ֆապրիգաի Հիւմայունը իչիւն միւնագասասը օլան պալէտէ մուրագգամ պէշ գալէմ էշեանըն թէմմիւզըն իքինճի կիւնիւ գարարը գաթիյէի վիրիլմաւ իւչինճիւ կիւնիւ եւիզտէ պէշ թէնզիլաթը գապուլ օլունաճաղընտան իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

25 հազիրան 1890 258

Նօ. 48 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԷՐԻ

Մէրքէզի սալթանաթը Սէնիյէտէ պուլունան հայվանաթը միրիյէ իչիւն միւպայեա օլունաճագ սամանըն իթասընա թալիպ օլանլարըն վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին թարիխի իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

25 հազիրան 1890 259

Նօ. 49 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԷՐԻ

Ասաքիրի Շահանէ մուայէնաթը իչիւն միւպայեա օլունաճաղը էվվէլճէ իլան գըլընան գըմըն պէհէր գըյէսի տէօրթ զուրուշ օն եէտի բարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ հազիրանըն բուգիւնի եիրմի սէքիզինճի բէնչշէմպիհ կիւնիւ գաթիէն իհալէսի իճրա գըլընաճաղընտան իթայա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ թաֆսիլաթընա մալիւմաթ ալմալարը իլան օլունուր։

25 հազիրան 1890 260

Նօ. 50 2—3

(Շարունակելի)

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

„ՖԻՆԻՔՍ„

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետեարք Անգղիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 51

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889	»	5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » »	»	12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՆՔՖՕՌԹՈՒԱՁ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆրանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆրանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆրանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան. 3

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՈՅԺ

Պիտի գտնեն ծերք, երիտասարդք եւ տղայք՝ եթէ միշտ գործածեն Տոքթ. Րիճէսի Սնուցիչ Հիւթը

Այս պատրաստութենէն խաչուէի դգալ մը, կէս գաւաթ ջրի մէջ լուծուելով, յառաջ կը բերէ ախորժահամ և սնուցիչ ըմպելի մը, որ կը զօրացնէ մարսողութիւնը, զարմանալի կերպիւ կ'աճեցնէ մանուկներն և առողջ, զօրաւոր և ուժեղ կ'ընէ զանոնք։

Մանկանց համար գործածութեան եղանակ

Տ. Րիճէսի Սնուցիչ Հիւթէն խաչուէի դգալ մը, փոքր քանակութեամբ թարմ ջրի կամ կաթի մէջ լուծուելով յառաջ կը բերէ մածուն մը որուն վրայ պէտք է աւելցնել 90 տրամ եռացող ջուր կամ կաթ, հոգ տանելով խառնելու մինչեւ որ եռայ. կարելի է զայն գործածել նաեւ ծծակի մէջ։

Անհրաժեշտ գտնուած է այն մայրերուն համար որք քիչ կաթ ունին կամ բնաւ չունին.

Գնորդներէն կը խնդրուի լաւ որոշել թէ զաւկին թէ մօր համար է։

Եթէ կ'ուզէք որ ձեր տղաքներն առողջ և քաջակազմ ըլլան, հարցուցէք Տր. Րիճէսի Սնուցիչ Հիւթն որ կը գտնուի գործակալին քով,

ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Ղալաթիա, Վոյվոտա պահականոցին քով թիւ 95 և 97 106

ՈՍԿԵԱՅ ԵՒ ԱՐԾԱԹԵԱՅ ՎԵՑ ՄԻՏԱԼՔ	ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲՈՒԺՈՒՄՆ ՍՏԱՄՈՔՍԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ	ՊԱՏՈՒՈՅ ՎԿԱՅԱԿԱՆ 1872 ՓԱՐԻԶ

ՏԻՒՌԱՆԻ ԳԻՆԻ

107

Ֆրանսացի և օտար բժշկաց 4,000է աւելի ներբողական վկայութիւնք կ'ապացուցանեն ազդեցութիւնն այս գինիին, որ Ալիքանթէի գինիին չափ ախորժահամ է։

Կազդուրէ և զօրացուցանէ որովհետեւ կ'աւելցնէ ախորժակը և կը դիւրացնէ մարսողութիւնը

Կեդրոնատեղի՝ ԾԱՆՆԻ ԵՒ ԺՈՒՏԱՆ, 1, Կամուրջի հրապարակ, Պոլիս

ՀԱՅՋԻ ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՌՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բուէլ կ'ընդունի ամեն անձերէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ Թագուհւոյն ՆԷԳԻԼԻ Թնդանօթակրոյն վրայ, ի Ռուբ, ըՍկովտիա.

«Միրելի պարոն, Ըստ որում կը նեղուէի յամառ հազէ մը որ գիշերը կ'արգիլէր ինձ քնանալ և ցերեկը համբերութեամբ անցունել, վ. սեմ. նոմն Քարթնէսյան ձնարակց ինձ գործածել ձեր անզուգական բալսամէն անիսոնի հատիկներով և կրնամ հաւաստել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործերս դադրեցնելու, և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն ալլոց. (Ստր.) Վ. ԼԻՆՋԷԼ, Նէգլի Թնդանօթակրէն»։

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին ½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստակալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ԲՈՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաքֆրիէրոտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.

106 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԿԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 97

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԱՆԱՍՆԱԲՈՅԺՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱՑ

ՊՈԿՏԱՆՕՖԻ ԾԽԱԽՈՏԻ ՀԻՒԹ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ՄՈՍԿՈՒԱ

Նոր դարման ընդդէմ արջառի ինչպէս ձիու, խլշիրաւոր անասնոց, ոչխարներու, շուներու մակաբոյծ ճճիներու։

ԻԲՐ ՆԱԽԱԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆ. 200էն 300 մաս ջրի խառնեցէք և դուրսէն լուացէք,

ԻԲՐ ԴԱՐՄԱՆ. 12 էն 150 մաս ջրի խառնեցէք։ Այս չափով կ'սպաննէ ճճիներն և կ'ապացնէ անասնոց վէրքերը. Նոյնպէս կ'անհետացնէ շուներուն յատուկ հոտն և թռչնոց փետուրներուն անկումը կ'արգիլէ։ Ոչխարներուն համար՝ կէս քիլօ հիւթ 50 լիտր ջուրի մէջ։

ԻԲՐ ԱՂԲ. Իբր աղբ կը գործածուի տունկերուն և պտղատու ծառերուն, կ'ոչնչացնէ ոջիլներն և թրթուրներն, և հետեւաբար կը դիւրացնէ տունկին աճումը։ Ըմպատունկը 60էն 80 մաս ջրի մէջ լուծուած ՊՈԿՏԱՆՕՖԻ ԾԽԱԽՈՏԻ ՀԻՒԹՈՎ, զերծ կը մնան ամեն տեսակ հիւանդութենէ և մինչեւ իսկ ՖԻԼՈՔՍԷՐԱՅԷ։

Պոկտանօֆի հիւթը ¼, ½ և 1 քիլոնոց տուփերով կը ծախուի ի Ղալաթիա, Խաւրշուն խան, թիւ 18։ 38

VICHY

ՍԷՆԴ-ԵՕՐԻ ԱՂԲԻՒՐ

կամ ԼԱՌԹՕ ՍԷՆԴ-ԵՕՐ, դեղագործ, Բլաս Լիւքա, Վիշի

Ամենէն թարմն և հետեւաբար ամենէն կազդուրիչն և փոխադրութեան մէջ ամենէն նուազ անայլայլելին, գերազանց դարման ընդդէմ լեարդի, ստամոքսի և մէջքի հիւանդութեանց, աւազի և յօդացաւի. Գինն է 50 շիշնոց սնտուկը 20 ֆրանք։ Նենգերէն զգուշանալու համար, իւրաքանչիւր շիշի պիտակին վրայ փնտռել աս ստորագրութիւնը

ԿԵԴՐ. ԴԵՂԱՎԱՃԱՌՔ ԵՒ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՐԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՆՔ 10—12

64

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!

Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS

Les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.

ASTHMATIQUES!

Le SEUL CURATIF de l'ASTHME, Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la

LIQUEUR DE L'ÉTOILE

du Chimiste Lastes, perfectionnée et préparée par Mario LECHAUX, Ph

Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.

DÉTAIL: Dans toutes les bonnes Pharmacies.

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ, ԵԿԱՄՏԻՑ ԵՒ ՕԺՏԱՑ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՎԻԷՆՆԱ

Գործողութիւնք 1889 Դեկտ. ամսուն

Այս ամսուան մէջ ստացուած և ստորագրուած են 844 նոր մուրհակներ (բոլիս) որք կը կազմեն ապահովագրեալ դրամագլուխ, Ֆր. 5,117,407·50

Բաժիններու գումար » 432,287·03

Վճռիմամահուանց առթիւ » 296,100 —

1888 դեկտ. 31էն երաշխաւորեալ հասոյթ, Ֆր. 88,469,460·35

Ամբողջութիւն ապահովագրեալ գումարաց, Ֆր. 434,419,824·71

Վճարեալ գումար » 152,322,584·88

Տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհանուր Գործակալն Պ. ԼԻՈՆԷԼ ՊՈՆՏԻ.

Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայերի, երկրորդ յարկ. 105

Ընկերութեան սեղանաւորն է Պ. Ս. ԱՏԼԷՐ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ

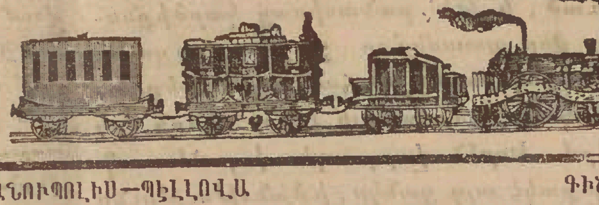

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՖԻԼԻՊՊՕԼԻՍ—ՊԷԼՕՎԱ

Կառախումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Արեւ. ճեպ. Թ. 2 Բշ. Եշ.	Կոխ. ճամբ. Թ. 4 Ա.Տ. օր	Կոխ. խառն Թ. 52 Ա.Տ. օր
	Երեկոյ ժ. վ.	Երեկոյ ժ. վ.	Առաւ. ժ. վ.
Կ. Պոլիս ... մեկնում	7 20	8 13	7 50
Գում-գաբու			8 08
Եէտի-գուլէ			8 22
Մագրիգիւղ			8 39
Այոթեֆանոս			8 52
Քիւչիւք—Չեքմեճէ			9 03
Սբարթա—գուլէ			9 47
Համբըքէօյ		9 46	10 23
Չաթալճա			11 06
Գըստանճէ	9 50	10 46	11 45
Սինէքլի			12 51
Չերքեզքէօյ ժամանում		12 02	1 33
Չերքեզքէօյ մեկնում		12 04	2 09
Չորլու	11 50	12 47	2 50
Մուրաթլը—Քէօրէքլի			3 38
Սէիտլէր—Չիֆթլիք			4 09
Լիւլէ—Պուրկազ		2 19	4 49
	Առաւ.		
Պապա—Էսքի	1 55	2 51	5 35
Բապլօ—Քէօյ			6 16
Ուզուն—Քէօբրիւ		3 57	7 05
Գուլէլի—Պուրկազ		4 15	7 47
Ուրլի			8 13
Ադրիանուպոլիս ժմ.	4 14	5 09	9 00
			Երեկոյ / Կոխ. խառն. Թ. 122 Բաց է Կէր. Ե / Առաւ. 7 09
Ադրիանուպոլիս մկ.	4 19	5 19	7 49
Գատըքէօյ			8 27
Մուսթաֆա բաշա ժմ.	5 15	6 15	8 42
Մուսթաֆա բաշա մկ.	5 20	6 30	9 42
Հարմանլը ժմ.	6 4	7 12	9 57
Հարմանլը մկ.	6 9	7 27	10 29
Թըրնովա-Սէմէնլի ժմ.		7 51	Կոխ. խառն. Թ. 124 Բաց է Կէր. Ե / Առաւ.
Թըրնովա—Սէմէնլի մկ.		8 01	10 50
Գայաճըք—Հասքէօյ		8 38	11 14
Եէնի—Մահալլէ		9 27	12 57
Բաբազլը	8 32	9 53	1 40
Գամթճիլը—Սթանիմագ		10 20	2 17
Ֆիլիպէ ժմ.	9 21	10 42	2 42
Ֆիլիպէ մկ.	9 31	11 2	3 14
Թաթար Բազարճըք		11 58	4 40
Սարամպէյ		12 24	5 11
Պէլօվա ժմ.	11 10	12 43	
	Առաւ. / Երեկոյ	Երեկոյ	Երեկոյ
Սոֆիա ժմ.	3 48	4 29	
Նիշ	8 20	10 04	
	Երեկոյ		
Պելկրատ	2 45	4 48	
Պուտապէշթ	10 05	1 25	
Վիէննա	3 15	7 15	
	Երեկոյ		
Սկիւպ		1 49	
Սէլանիկ		9 35	

Կառախումբ Կ. Պոլիս եկող	Արեւ. ճեպ. Թ. 1	Կոխ. ճամբ. Թ. 3 Ա.Տ. օր	Կոխ. խառն Թ. 123 Բաց է Կէր. Ե
	ժ. վ. Բշ. Եշ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Սէլանիկ ... մեկնում		6 00	
Սկիւպ		1 49	
Վիէննա	8 25	8 00	
	Երեկոյ		
Պուտապէշթ	2 35	2 40	
Պելկրատ	9 30	10 55	
Նիշ	3 20	5 44	
Սոֆիա	9 00	12 16	
	Երեկոյ / Առաւ.	Երեկոյ	Առաւ.
Պէլօվա մկ.	12 40	3 57	
Սարամպէյ		4 15	6 15
Թաթար Բազարճըք		4 42	6 58
Ֆիլիպէ ժմ.	2 12	5 35	8 05
Ֆիլիպէ մկ.	2 17	6 00	8 30
Գամթճիլը—Սթանիմագ		6 21	8 59
Բաբազլը	3 08	6 47	9 52
Եէնի Մահալլէ		7 12	10 44
Գայաճըք—Հասքէօյ		8 1	11 54
Թըրնովա-Սէմէնլի ժմ.	4 55	8 35	12 38
			Երեկոյ / Կոխ. խառն. Թ. 121 Ա.Տ. օր Բաց է Կէր. Ե / Երեկոյ
Թըրնովա—Սէմէնլի մկ.	5 00	8 42	1 00
Հարմանլը ժմ.	5 24	9 06	1 33
Հարմանլը մկ.	5 29	9 21	1 53
Մուսթաֆա-փաշա ժմ.	6 10	10 02	2 52
Մուսթաֆա-փաշա մկ.	6 15	10 17	3 16
Գատըքէօյ			3 53
Ադրիանուպոլիս ... ժմ.	7 09	11 13	4 30
			Երեկոյ / Կոխ. խառն. Թ. 51 Ա.Տ. օր / Առաւ.
Ադրիանուպոլիս ... մկ.	7 14	11 23	6 25
Ուրլի			7 13
Գուլէլի—Պուր. (Պիւֆէ)		12 19	8 25
Ուզուն—Քէօբրիւ		12 38	8 59
Բապլօ—Քէօյ			9 40
Պապա—Էսքի	9 36	1 50	10 33
Լիւլէ—Պուրկազ		2 18	11 10
Սէիտլէր—Չիֆթլիք			11 46
Մուրաթլը—Քէօրէքլի			12 18
Չորլու		3 48	1 16
Չերքեզքէօյ ժմ.	12 12	4 25	2 00
Չերքեզքէօյ մկ.	12 17	4 30	2 25
Սինէքլի			3 18
Գըստանճէ			4 09
Չաթալճա	1 57	6 11	4 50
Համբըքէօյ		6 47	5 51
Սբարթա—գուլէ			6 17
Քիւչիւք—Չեքմեճէ			7 06
Այոթեֆանոս			7 18
Մագրիգիւղ			7 43
Եէտի—գուլէ			7 57
Գում—Գաբու			8 06
Կ. Պոլիս (Պիւֆէ) ժմ.	4 00	8 15	8 13
	Երեկոյ	Առաւ.	Երեկոյ

Սորագծեալ վայրկեանները գիշերուան ժամեր կը նշանակեն սկսելով երեկոյեան 6էն մինչեւ առաւօտեան ժ. 5 59 (Ը. Ե.) 13

ԳԻԾ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՍԿԻՒՊ—ՍՊԷՖՉԷ

Կոխմբ. Թ. 512/522 Սէլանիկէն ամեն օր	Առաւ. ժ. վ.	Կառախումբ Թ. 523 Վիէննայէն ամեն օր	ժ. վ.
Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... մեկ.	6 00	Վիէննա մեկ.	8 00
Թօբսին	6 30	Պուտապէշթ	2 40
Ամաթօվօ	7 10	Պելկրատ	10 55
Քարասուլու	7 31	Նիշ	5 50
Կիւմէնճէ	7 41		Առաւ.
Կեօրկէլի	8 17	Սպէֆչէ ... մեկ.	10 40
Միրօվչէ	8 51	Պուգանօֆչէ	10 55
Սթրումիցա	9 00	Պուգօթչէ	11 23
Տեմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.	9 32	Բրէշօվա	11 40
Տեմիրգաբու (Պիւֆէ) մկ.	9 42	Թապանօֆչէ	12 03
Քրիվօլագ	10 27	Գումանօվա	12 37
Վէնէձիանօ—Կրատսքօ	11 06	Հատշալար	1 13
Քէօբրիւլիւ ժմ.	11 53	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) մեկ.	1 49
Քէօբրիւլիւ մկ.	12 03	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժմ.	2 01
Զէլէնիքօ	12 51	Զէլէնիքօ	2 37
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ.	1 27	Քէօբրիւլիւ ժմ.	3 20
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) մեկ.	1 49	Քէօբրիւլիւ մկ.	3 30
Հատշալար	2 29	Վէնէձիանօ—Կրատսքօ	4 20
Գումանօվա	3 22	Քրիվօլագ	5 03
Թապանօֆչէ	3 53	Տեմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.	5 37
Բրէշօվա	4 21	Տեմիրգաբու (Պիւֆէ) մկ.	5 52
Պուգօթչէ	4 33	Սթրումիցա	6 26
Պուգանօֆչէ	4 57	Միրօվչէ	6 35
Սպէֆչէ ժամ.	5 10	Կեօրկէլի	7 19
	Երեկոյ	Կիւմէնճէ	7 51
Նիշ ժամ.	9 40	Քարասուլու	8 01
Պելկրատ	4 48	Ամաթօվօ	8 24
Պուտապէշթ	1 23	Թօբսին	9 01
Վիէննա	7 15	Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժմ.	9 35
			Երեկոյ

ԳԻԾ ԻՒՍԿԻՒՊ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կառախումբ Թ. 622 Իւսկիւպէն Բշ. Դշ. Ուր.	Առաւ. ժ. վ.	Կառախումբ Թ. 621 Միթրօվիցայէն Գշ. Եշ. Շբ.	Առաւ. ժ. վ.
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ... մեկ.	7 40	Միթրօվիցա (Պիւֆէ) մկ.	7 25
Էլէշան	8 47	Վուշիթռն	7 47
Քաչանիք	9 42	Բրիշթինա	8 41
Ֆերիզօվիչ	10 52	Լիբֆիան	9 36
Լիբլիան	11 45	Ֆերիզօվիչ	10 37
Բրիշթինա	12 37	Քաչանիք	11 24
Վուշիթռն	1 23	Էլէշան	12 01
Միթրօվիցա (Պիւֆէ) ժմ.	1 40	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ... ժմ.	12 54
	Երեկոյ		Երեկոյ

ԹԸՐՆՕՎԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կառախումբ Թ. 322 Բշ. Դշ. Ուր.	ժ. վ.	Կառախումբ Թ. 321 Գշ. Եշ. Շբ.	ժ. վ. Առաւ.
Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կառախմբոց հետ		Եամպօլու ... մեկ.	5 45
		Սլիվնօ—Քերմանլը	6 52
		Եէնի—Զաղրա	7 48
		Բասնէ—Մահալլէսի	8 51
Սարամպէյէն ժմ.	12 38	Գարապունար	9 50
Ադրիանուպոլսէն ժմ.	10 29	Թըրնովա—Սէմէնլի ժամ.	10 24
	Երեկոյ		Առաւ.
Թըրնովա—Սէմէնլի մեկ.	1 15	Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կառախմբոց հետ	
Գարապունար	2 00		
Բասնէ—Մահալլէսի	3 05		
Եէնի—Զաղրա	4 15		
Սլիվնօ—Քերմանլը	5 16	Ադրպոլսոյ համար մեկ.	1 00
Եամպօլու ... ժամ.	6 06	Սարամպէյի համար մկ.	10 59

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կառախումբ Թ. 222 Գշ. Եշ. Շբ.	ժ. վ. Երեկոյ	Կառախումբ Թ. 221 Բշ. Դշ. Ուր.	ժ. վ. Առաւ.
Տէտէ—Աղաճ ... մեկ.	12 20	Ա. Պոլիս ... մեկ.	8 00
Ֆէրրէ	1 29	Ուրլի »	8 55
Պիտիքլի	2 33	Գուլէլի—Պուրկազ մեկ.	9 40
Սուֆլի	3 31	Տիմէթօքա	10 15
Տիմէթօքա	4 36	Սուֆլի	11 27
Գուլէլի—Պուրկազ	5 19	Պիտիքլի	12 20
Ուրլի »	5 46	Ֆէրրէ	1 21
Ա. Պոլիս ... ժմ.	6 40	Տէտէ—Աղաճ ... ժամ.	2 20
	Երեկոյ		Կէս օր

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային Թղթատարատան վրայի յարկը

Այս նշանաւոր գործատունն՝ որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մեզ, այս ժամուն եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելում մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգղիական, Գերմանական եւ Պելճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւաբար իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օտարի համար ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, բանուածք, կիսագլխոց, քալիքօ, քօրսէ, թաշկինակ, անդամի պիտոյք, շապիկ, շապկիկներ, ոտամանք, ֆլանէլ կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդարանքներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հասարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքէթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու ջանքով շինուած, յօրինեալ են։

Ցուցելում մի բացած է նաև պատրաստուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ծախս է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կըրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոյն ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ պահանջեն։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամեն տեսակ զգեստներ բաղթօներ խիստ չափաւոր գներով։ Կը ծախուին մեծ եւ փոքր քանակութեամբ.

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ 8

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

211. Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 211

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամեն տեսակ գեղեցիկ կօշիկներ Ֆրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կօշիկները հետեւեալ վերջին գներով կը վաճառուին.

Պօթին կալոշ	ղրշ	95
Պօթին	»	67
Մոյկ	»	150
Սկարբին	»	52
Պալատական կալոշ	ղրշ	45
Կանանց մուճակ	»	40
Կանանց սկարբին	»	45

17

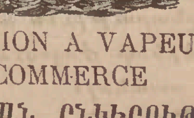

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Օր յառաջ	Ժ. Ը. Ե.	Երթալիք տեղը	շոգենաւ
Բշ. 25 7	2 Եր.	Օտեսա	Րօսթօֆ
Գշ. 26 8	5 Եր.	Աղեքսանդրիա	Զար
Դշ. 27 9	10 Առ.	Անատօլու	Ազօֆ
Դշ. 27 9	10 Առ.	Սեվաստաբոլ	Օլէկ
Եշ. 28 10	2 Եր.	Օտեսա	Չէգարեվիչ

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրէճ Գաբու։ 10

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերպուլէ և Մէջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Աֆինօ	3000
Ֆէրօս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նեֆթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բէրա	3000
Թիպս	3250	Լոգսոր	800
Մակտալա	3250	Օլինտա	800
Մարիոթիս	3250	Սէտի	700

Սեսոստրիս շոգենաւը, նաւապետ Պրաունի ամսոյս գէպի 29ին Լիվըրբուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ուիթօլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

99 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ,

Արտօնատէր Ա. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ